

TRIMBURUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 415-416 / septembrie 2020

Luptați și veți învinge!

М. Улашків

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Stimați profesori, dragi elevi și părinți,

Începutul anului școlar este un moment de mare bucurie, de emoții și de speranțe. Deși acest an școlar este unul deosebit, cu incertitudini, temeri și provocări pentru toți cei implicați în procesul educațional, profesori, copii și părinți, deopotrivă, suntem convinși că doar printr-o mobilizare comună vom depăși cu succes această perioadă, ajungând să ne bucurăm cu toții de roadele eforturilor fiecăruia dintre noi.

Le dorim elevilor sănătate și spor la învățătură, mult succes și un an școlar plin de reușite, cu rezultate cât mai bune. Cadrelor didactice le mulțumim pentru munca neobosită dusă în folosul copiilor noștri, pentru dăruirea cu care transmit cunoștințe, educă calități morale, insuflă nădejde și încredere în forțele proprii ale elevilor, indiferent de dificultățile prin care trece țara noastră.

Vă îndemnăm pe toți să respectați regulile impuse pentru asigurarea unui mediu de educație sănătos și optim. Fie ca noul an școlar să aducă personalului didactic, copiilor și părinților bucurii și împliniri!

Uniunea Ucrainenilor din România susține și va susține în continuare învățământul în limba ucraineană, prin organizarea de concursuri tematice pentru copii și tineret, prin coordonarea de consfătuiri ale cadrelor didactice pentru învățământul ucrainean din România, prin implicarea în organizarea și desfășurarea olimpiadei de limbă și literatură ucraineană, prin implementarea de proiecte privind modernizarea și dotarea grădinițelor și a școlilor, prin organizarea de competiții sportive și tabere pentru copii în România și în străinătate și prin sprijinirea elevilor ucraineni cu burse, echipamente și rechizite școlare.

Mult succes tuturor!

Conducerea UUR

În această ediție puteți citi:

- ◆ Din agenda deputatului UUR ➤ pag. 2
- ◆ Rezultatele UUR la Alegerile locale 2020 ➤ pag. 3
- ◆ Cronica UUR ➤ pag. 4, 5
- ◆ Vizita ministrului ucrainean de externe, Dmytro Kuleba, în România ➤ pag. 6
- ◆ Cooperare militară româno-ucraineană ➤ pag. 7
- ◆ Cavalerul Ordinului „Pentru Merit” ➤ pag. 8
- ◆ Umor la... Gura Humorului ➤ pag. 9
- ◆ Limba ucraineană, pasiune de nota 10 ➤ pag. 10
- ◆ „Noi suntem călătorii fără călătorii” ➤ pag. 11
- ◆ Hram la Cacica ➤ pag. 16

Din agenda deputatului UUR

Începutul de an școlar ar fi trebuit să fie un eveniment festiv pentru toți: copii, părinți, dascăli, însă evenimentele recente l-au transformat într-unul puțin așteptat, cu multe semne de întrebare și incertitudini legate de modul în care se va desfășura noul an școlar, a afirmat Nicolae Miroslov Petrețchi într-o declarație politică, rostită recent de la tribuna Parlamentului. El a subliniat necesitate găsirii unor soluții concrete, coerente și pertinente pentru a corecta, la timp, acolo unde este cazul, disfuncționalitățile existente, lăsând la o parte disputele politice și interesele subiective specifice campaniei electorale.

În aceeași ordine de idei, domnul Petrețchi amintește că încă mai există multe unități școlare care nu își pot desfășura activitățile din cauza stării de degradare fizică a clădirilor. Într-o întrebare scrisă, acesta îi aduce la cunoștință doamnei Ministru al Educației și Cercetării, Monica Anisie, situația critică, în care își desfășoară activitatea Grupa cu predare în limba ucraineană, formată din 26 de copii cu vârste cuprinse între 2 și 6 ani, care funcționează într-o clădire, ce nu a fost renovată în ultimii ani, neizolată, cu acoperișul deteriorat și cu infiltrații de apă, care favorizează apariția mușcăiului la fiecare ploaie. Deputatul solicită luarea unor măsuri urgente pentru remedierea situației. Ulterior, acestui demers și ca urmare a reacției prompte a ministerului și autorităților locale, această problemă a fost, în mare parte, rezolvată, iar copiii vor putea învăța în condiții mult mai bune.

De asemenea, îi solicită doamnei ministru informații cu privire la măsurile luate pentru prevenirea infectării elevilor, a personalului didactic și a celui auxiliar, cu noul coronavirus, în special cu privire la: aplicarea măsurilor de protecție sanitară în școli; instruirea în acest sens a cadrelor didactice și verificare respectării reglementărilor în vigoare; achiziționarea materialelor sanitare și de protecție, precum și a echipamentelor pentru pregătirea online a elevilor, dar și pentru dotarea sălilor de clasă. De asemenea, deputatul întreabă ce măsuri au fost adoptate pentru a se respecta distanțarea socială în microbuzele școlare, în special acolo unde acestea sunt insuficiente.

Deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi a adresat recent o întrebare scrisă ministrului Afacerilor Interne, Marcel Vela, având ca temă manifestările secesioniste din comuna Rona de Sus, județul Maramureș. Parlamentarul atrage atenția

că recent la intrările în comună au fost amplasate panouri indicatoare, scrise într-o limbă care nu este nici cea oficială a țării, româna, nici cea a populației majoritare din localitate, ucraineana.

Luna aceasta, reprezentantul minorității ucrainene în Parlamentul României a revenit la subiectul defrișărilor ilegale din zona Maramureșului. După ce a analizat cu atenție răspunsul la întrebarea scrisă adresată Ministrului Mediului în primăvara acestui an, Nicolae Miroslov Petrețchi constată o încercare a acestuia de a devia de la subiectul principal al documentului, și anume defrișările ilegale din zona Maramureșului, în special din Poienile de Sub Munte, și îi solicită ministrului de resort Costel Alexe informații precise privind situația tăierilor ilegale de pădure pe raza acestei localități și măsurile ce au fost luate pentru prevenirea defrișărilor ilegale, în general.

În plus, într-o altă întrebare scrisă, adresată ministrului Mediului, deputatul a sesizat încă o problemă stringentă, și anume: situația calității apei potabile, aducând exemplul comunei Rona de Sus, județul Maramureș, unde calitatea apei furnizate populației este cel puțin îndoielnică. Astfel, Nicolae Miroslov Petrețchi a solicitat informații cu privire la măsurile luate de minister pentru creșterea calității apei destinate consumului uman, despre situația controalelor efectuate și a datelor actualizate privind rețele de apă care ar funcționa fără aviz sanitar.

În ultima perioadă, locuitorii din Valea Ruscovei, județul Maramureș, s-au plâns de faptul că în localitățile din această zonă au loc dese căderi de curent. Această situație ridică mari probleme și în numeroase alte localități din județele Tulcea, Suceava, Satu Mare, Timiș, Arad, Botoșani, Caraș Severin (unde locuiesc și etnici ucraineni). Prin urmare, reprezentantul minorității ucrainene i-a solicitat ministrului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri Virgil Daniel Popescu informații privind măsurile luate pentru reducerea situațiilor precum cea expusă mai sus și soluții concrete pentru rezolvarea problemei deselor întreruperi neprogramate în alimentarea cu energie electrică a localităților din Valea Ruscovei.

Deși membră a UE de 13 ani, România rămâne codașa în regiune când vine vorba de dezvoltarea infrastructurii, în special a rețelilor de gaze naturale, de apă și canalizare. O astfel de situație o regăsim și în comuna Bălcăuți din județul Suceava, unde locuiesc mulți etnici ucraineni și care încă nu este racordată la rețeaua de gaze și la sistemul public de apă și canalizare. În acest sens, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi a solicitat ministrului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației Ion Ștefan, informații privind stadiul proiectelor de racordare a comunei Bălcăuți la rețelele publice de gaze naturale, de alimentare cu apă și de canalizare, subliniind, totodată, necesitatea simplificării procedurilor de accesare și implementare a proiectelor de acest tip.

De asemenea, parlamentarul a supus atenției președintelui Consiliului de Administrație al

Companiei Naționale de Investiții necesitatea urgentării proiectului privind modernizarea și reabilitarea a 4300 m de drumuri comunale din localitatea Bălcăuți, județul Suceava. Totodată, deputatul a solicitat ministrului Transporturilor Lucian Bode să depună toate eforturile pentru modernizarea infrastructurii rutiere în zona pasul Dealul Ștefăniței (DN 17C), care face legătura dintre județele Bistrița Năsăud și Maramureș, respectiv leagă localitățile Bistrița de Vișeu de Sus. Acestea sunt necesare, arată Nicolae Miroslov Petrețchi în adresa oficială, pentru ca oamenii care tranzitează cele două județe să poată beneficia de lățirea părții carosabile, iluminarea și marcarea acestuia cu scopul de a fi respectate atât normele de siguranță rutieră, cât și cele legate de amenajarea de parcări dotate cu toate utilitățile necesare.

În aceeași ordine de idei, reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României i-a adresat ministrului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației o întrebare scrisă în care îi solicită acestuia detalii privind stadiul lucrărilor de reabilitare a DJ 187, drum care face legătura dintre localitatea Leordina și comunele Ruscova, Repedea și Poienile de Sub Munte, și respectarea termenului de execuție.

Aceluiași ministru, Nicolae Miroslov Petrețchi i-a supus atenției problema celor 2.300 de microbuze școlare, promise încă din anul 2019, care urmau a fi achiziționate cu fonduri din bugetul Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, sumele necesare pentru achiziția acestora fiind prevăzute în bugetul pentru anul 2019. Deși microbuzele dedicate școlarilor urmau a fi contractate și livrate beneficiarilor chiar în cursul anului școlar 2019-2020, marea majoritate a unităților de învățământ din mediul rural, în care nevoia de aceste microbuze este ridicată, nu au intrat în posesia acestora nici până-n prezent.

În fine, Nicolae Miroslov Petrețchi a revenit la subiectul lipsei semnalului de telefonie mobilă și internet în localitățile aflate la granița României, semnalat anterior într-o întrebare scrisă, adresată președintelui ANCOM Sorin Grindeanu. „Cu toate că, în răspunsul dumneavoastră, ați menționat că Autoritatea pe care o conduceți demarează frecvent acțiuni de control pentru a verifica măsura în care operatorii telecom respectă obligațiile de acoperire cu semnal de comunicații mobile, în continuare, primesc sesizări, din diferite localități aflate la granița țării, cu privire la lipsa de semnal la telefonie mobilă, iar, în unele zone ale localităților, inclusiv imposibilitatea de a utiliza internetul prin date mobile. În acest sens, vă rog să-mi comunicați, în scris, măsurile care vor fi luate pentru a soluționa problemele prezentate”, scrie în interpelare, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi. Între timp, în urma demersurilor făcute, la Crasna Vișeuului au fost montate antene de captare semnal, astfel încât va fi îmbunătățit semnalul în comunele Bistra și Valea Ruscovei.

Alegerile locale 2020

UNIȚI VOM REALIZA ȘI MAI MULT!

RADA anunță oficial întreaga comunitate ucraineană din România că la aceste alegeri candidații UNIUNII noastre au obținut cele mai bune rezultate, din anul 1996 și până în prezent, adjudecându-și 40 de mandate la nivel local, dintre care 39 de consilieri, față de 13 aleși în 2016, doborând recordul din legislațiile anterioare. Creșterea de peste 300% (față de anul 2016) se datorează obținerii, pentru întâia oară, a unui portofoliu de primar, în persoana domnului Ivan Brînzaniuc, pentru comuna Remeți, județul Maramureș. CONSILIUL UNIUNII îi felicită călduros pe acești militanți performanți, ca și pe ceilalți

candidați, pentru strădania lor și mulțumește electoratului pentru încrederea acordată, asigurându-l, totodată, că nu va fi dezamăgit.

Meritul candidaților este cu atât mai notabil, cu cât nu s-au lăsat antrenați în polemici nedemne. Această ultimă campanie electorală, caracterizată de analiști ca fiind dintre cele mai murdare, s-a manifestat ca atare și prin atacuri josnice la adresa UUR. Nu am coborât la nivelul lor. I-am ignorat, fiind încrezători în buna reputație a reprezentanților noștri și în discernământul alegătorilor, iar rezultatul se vede: Căinii latră, ursul merge.

Rezultatele foarte bune marchează sfârșitul multor ani de apatie, de autosuficiență, perioade în care ne-am complăcut ca excelenții gospodari ucraineni să fie racolați de partide politice, acceptând ca pe o fatalitate că noi suntem o formațiune mai mult decorativă. Iată că electoratul nu aștepta asta! Iată că electoratul dorea oameni noi, implicare, responsabilitate.

Rezultatul ne bucură, dar ne și obligă. Forurile de conducere ale UUR, demnitarii propuși de UNIUNE în structurile autorităților publice vor trebui să îi sprijine direct și continuu pe aleșii noștri locali în a-și îndeplini promisiunile făcute în campania electorală.

Fie ca ziua de 27 septembrie 2020 să marcheze nu o culme în activitatea UUR, ci începutul unei noi perioade prolife a organizației noastre!

Rezultatele UUR la Alegerile locale 2020

BOTOȘANI

Cândești
1 consilier local

CARAȘ-SEVERIN

Copăcele
1 consilier local

Păltiniș
1 consilier local

MARAMUREȘ

Bistra
2 consilieri locali

Bocicoiu Mare
3 consilieri locali

Poienile de sub Munte
3 consilieri locali

Repedea
1 consilier local

Remeți
1 primar
4 consilieri locali

Rona de Sus
3 consilieri locali

Ruscova
3 consilieri locali

SATU MARE

Agriș
1 consilier local

Micula
2 consilieri locali

Terebești
1 consilier local

SUCEAVA

Bălcăuți
1 consilier local

Brodina
1 consilier local

Izvoarele Sucevei
1 consilier local

Ulma
2 consilieri locali

Vatra Moldoviței
2 consilieri locali

TIMIȘ

Bârna
1 consilier local

Bethausen
1 consilier local

Criciova
1 consilier local

Găvojdia
1 consilier local

Știuca
1 consilier local

Victor Vlad Delamarina
1 consilier local

** Numele celor aleși vor fi publicate în numărul următor.*

Comunicat

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

În contextul continuării aplicării măsurilor specifice stării de alertă, prelungită pentru o nouă perioadă de 30 de zile, ca urmare a pandemiei provocate de coronavirus (COVID-19) și în scopul combaterii epidemiei acestui virus, în luna iulie, președintele Uniunii Ucrainenilor din România a convocat trei ședințe de lucru ale Consiliului UUR, care s-au desfășurat în sistem combinat – prezență fizică și prin teleconferință, după cum urmează: în ziua de 05.08.2020 (la Satu Mare, în sistem hibrid: participare directă și teleconferință) și în cea de 24.08.2020 (prin teleconferință de la sediul central al UUR) au avut loc ședințe extraordinare ale Consiliului UUR în vederea analizării principiilor adoptate de filiale pentru participarea cu succes la Alegerile locale din 27.09.2020, ocazie cu care președinții de filiale au prezentat stadiul demersurilor făcute și măsurile întreprinse până la acel moment. Președintele UUR, domnul Nicolae Miroslov Petrețchi, a făcut unele precizări, în lumina ultimelor documente adoptate la nivel central, președinții de filiale primind, în acest sens, toate documen-

tele și informațiile necesare, în format electronic, privind asigurarea desfășurării în condiții normale și legale a alegerilor.

La 25 august 2020, a avut loc ședința ordinară a Consiliului UUR, ocazie cu care s-au analizat problemele de pe ordinea de zi a acesteia (în total 7 puncte), stabilită prin convocatorul președinției UUR, domnul Nicolae Miroslov Petrețchi.

Cele trei ședințe de lucru sus-menționate au fost statutare, având în vedere că din totalul celor 22 de membri au răspuns prezent un număr situat între 19-21 membri, iar la fiecare din cele trei ședințe, doar între 1-4 membri, din motive obiective, nu au putut participa.

În prima parte a lucrărilor ședinței Consiliului din 25.08.2020, compartimentele resurse umane și contabilitate i-au informat pe membrii Consiliului despre situația financiar-contabilă a uniunii pentru luna iulie a.c.: situația cheltuielilor efectuate pentru funcționarea sediului central, respectiv a sediilor filialelor și a organizațiilor locale, pentru personal, presă și carte, activități culturale, ședințe și întruniri ale Consiliului, comisiilor

și comitetelor filialelor și investiții, fiind subliniată o scădere a cheltuielilor pentru acțiuni, fapt cauzat de condițiile stării de alertă. Specialiștii compartimentelor sus-menționate au reiterat necesitatea ca devizele de cheltuieli să fie trimise la timp (până pe data de 5 a lunii în curs, pentru luna următoare, în care va avea loc acțiunea), să fie însoțite de oferte, și să fie anexat acestora procesul verbal al Comitetului filialei (în cazul investițiilor și achizițiilor cu valori mari), iar pentru acțiuni, rămâne devizul în forma aprobată de organele în drept, urmând ca, ulterior, să fie înaintate spre aprobare și celelalte documente (cum ar fi, contractele de prestări servicii), iar, în termen de 3 zile de la încheierea acțiunii, să fie trimise la sediul central al UUR raportul de activitate și documentele justificative, întocmite cu respectarea reglementărilor legale. Sumele de bani solicitate pentru acțiuni, investiții și achiziții cu valori mari și necheltuite se vor returna în contul UUR.

În continuarea ședinței, a fost prezentată situația cotizațiilor adunate de filiale și înaintate UUR. În cadrul discuțiilor, au fost făcute numeroase precizări cauzate de restricțiile impuse de pandemie, ca, de exemplu, membrii Consiliului UUR au posibilitatea de a achita cuantumul cotizației lunar (sau chiar în avans, pentru mai multe luni) în contul UUR, urmând ca tabelul nominal cu cei care au depus cotizația să fie trimis, ulterior, la sediul central al Uniunii.

(Continuare în pagina a 6-a)

Cronica UUR

Miercuri, 19 august, președintele UUR, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi, a fost invitat în cadrul emisiunii „Conviețuiri” de pe postul național TVR1, unde a prezentat principalele proiecte derulate de Uniunea Ucrainenilor din România în vederea susținerii învățământului în limba maternă ucraineană, în timpul pandemiei de coronavirus, prin: donarea de tablete, computere, echipamente de protecție personală și materiale sanitare, precum și acordarea de burse din banii donați de membrii UUR.

De asemenea, președintele UUR a prezentat proiectul derulat de Ambasada Ucrainei în România, în parteneriat cu Uniunea Ucrainenilor din România, prin care, în cadrul programului de stat al Ucrainei privind sprijinirea ucrainenilor din afara granițelor, au fost donate Liceului ucrainean „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmației și claselor cu predare în limba ucraineană ale școlilor din localitățile Remetei, Rona de Sus, Bistra, Repedea, echipamente tehnice (laptopuri, tablete, televizoare) și materiale didactice.

Amintim, cu această ocazie, că unul dintre scopurile primordiale ale Uniunii Ucrainenilor din România constă în susținerea învățământului în limba maternă ucraineană. Astfel, UUR desfășoară concursuri tematice pentru copii și tineri, organizează consfăturile cadrelor didactice pentru învățământul ucrainean din România, se implică în organizarea și desfășurarea olimpiadelor de limbă și literatură ucraineană, colaborează cu instituții de învățământ din România și străinătate.

Comitetul filialei București a Uniunii Ucrainenilor din România a marcat, online, în data de 22 august 2020, la sediul filialei UUR din București, Ziua Drapelului de Stat al Ucrainei și Ziua Independenței Ucrainei.

Președintele filialei UUR București, Mihai Traista, a prezentat salutul președintelui UUR Nicolae Miroslav Petrețchi, deputat în Parlamentul României, și a citit scrisoarea primită de la Ambasada Ucrainei la București, în care reprezentanții acesteia îi felicită pe ucrainenii din București cu ocazia acestor sărbători.

Despre importanța sărbătorilor naționale ale Ucrainei a vorbit scriitorul Mihai Traista, criticul literar Dan Ioan Marta, regizorul Teatrului „Nottara” din București, Vasile Toma, și istoricul Cristina Iorga. Iubitori ai culturii și literaturii ucrainene, scriitori și poeți români, precum: Dan Ioan Marta, Magda Băcescu și Cătălin Codru au citit fragmente din creațiile personale.

Sâmbătă, 23 august 2020, filiala UUR Tulcea împreună cu reprezentanți ai Organizației de tineret ai acesteia au marcat Ziua Drapelului de Stat al Ucrainei și Ziua Independenței Ucrainei, cu respectarea recomandărilor autorităților privind distanțarea socială.

Cu această ocazie, a fost evidențiată semnificația sărbătorilor naționale ale Ucrainei, după care a avut loc un scurt moment artistic oferit de o parte dintre membrii Ansamblului de tineret „Zadunaiska Sici” din Tulcea.

Amintim că etnicii ucraineni din județul Tulcea, ca urmași ai cazacilor zaporojeni, păstrează și promovează identitatea etnică, lingvistică, culturală și religioasă a persoanelor aparținând minorității ucrainene și contribuie la îmbogățirea culturii naționale a României.

Comitetul filialei Satu Mare a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, în data de 24 august, la sediul organizației locale UUR din Micula, o masă rotundă, cu ocazia marcării Zilei Drapelului de Stat și Zilei Independenței Ucrainei. Președintele filialei, dna Irina Liuba Horvat, a vorbit despre rolul și însemnătatea obținerii Independenței Ucrainei, punând accent pe Declarația de Independență a Ucrainei (24 august 1991), și despre Drapelul Ucrainei.

La acțiune, au participat membrii Comitetului filialei Satu Mare, președinți și membri ai organizațiilor locale sătmărene din Micula, Agriș, Moftin și Terebești.

Duminică, 30 august 2020, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, Nicolae Miroslav Petrețchi, a participat la ceremonia de sfințire a noii bisericii ortodoxe din cadrul Vicariatului Ortodox Ucrainean din România, construită de comunitatea ucraineană din Timișoara.

La eveniment, au fost prezenți președintele Consiliului Județean Timiș, Călin-Ionel Dobra, Primarul Timișoarei, Nicolae Robu, Însărcinatul cu afaceri a.i. al Ucrainei în România, Păun Rohovei, președintele filialei UUR Tulcea, Gheorghe Hleba, precum și un mare număr de credincioși ucraineni din Timișoara și din județul Timiș.

În discursul său, președintele UUR a vorbit despre importanța acestei biserici pentru etnicii ucraineni din județul Timiș, subliniind faptul că, pe lângă rolul său spiritual, Biserica are menirea de a uni oamenii. Nicolae Miroslav Petrețchi a vorbit și despre importanța Bisericii în păstrarea identității naționale ucrainene și le-a mulțumit reprezentanților autorităților publice centrale și locale, Bisericii Ortodoxe Române și, nu în ultimul rând, enoriașilor, care au contribuit la ridicarea sfântului lăcaș.

Biserica ucraineană, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, a fost târnosită de Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, ca delegat al Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. În timpul slujbei, Mitropolitul Ioan a omagiat memoria ucrainenilor care și-au dat viața pentru independența Ucrainei. De asemenea, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan a primit din partea enoriașilor ucraineni un engolpion și o icoană cu Maica Domnului, aduse recent din Ucraina. Acest sfânt lăcaș este a zecea biserică ucraineană din județul Timiș.

În aceeași zi, președintele Uniunii Ucrainenilor din România a avut o serie de întâlniri cu membrii organizațiilor locale UUR din județele Timiș și Arad, în cadrul cărora au fost dezbătute diverse probleme cu care se confruntă comunitatea ucraineană din regiune și au fost discutate proiectele organizațiilor locale derulate în acest an.

În perioada 29-31 august 2020, filiala UUR Maramureș a organizat, pe terenul multifuncțional de sport al organizației UUR din Rona de Sus, acțiunea culturală „Vara la stână”, cu respectarea recomandărilor autorităților statului în vederea limitării răspândirii epidemiei de coronavirus.

Evenimentul a avut ca scop promovarea și păstrarea obiceiurilor pastorale ale ucrainenilor din România, a cântecului și dansului ucrainean. Organizatorii au prezentat publicului, în special tinerilor, activitatea de la stâna din localitate și obiceiurile pastorale care s-au păstrat de-a lungul timpului.

Pe parcursul celor trei zile, pe scenă au evoluat: grupul de dansuri „Socoleata”, condus de Larisa Petrețchi, grupul vocal „Runianski divceata”, formația vocal-instrumentală „Cervona Kalena” din Rona de Sus, condusă de Miroslav Petrețchi, grupul „Nadia” din Repedea, condus de Adriana Recalo, precum și soliști și instrumentiști din Rona de Sus și Coștiui.

Au participat președintele UUR, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi, președintele filialei UUR Maramureș, Miroslav Petrețchi, reprezentanți ai organizației UUR Rona de Sus și ai comitetului UUR Maramureș, localnici și oaspeți.

Participanții au avut ocazia să guste din produsele tradiționale de la stână.

Vineri, 11 septembrie 2020, președintele UUR, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi, a efectuat o vizită de lucru la filiala din Caraș-Severin.

(Continuare în pagina a 5-a)

Cronica UUR

(Urmare din pagina a 4-a)

La sediul filialei UUR din Caransebeș, președintele UUR a participat la ședința comitetului și s-a întâlnit cu reprezentanți ai comunității locale.

În cadrul ședinței, a fost analizată activitatea filialei UUR Caraș-Severin, au fost dezbătute problemele cu care se confruntă comunitatea ucraineană din județul Caraș-Severin și modalitățile de soluționare ale acestora privind învățământul în limba maternă ucraineană, asigurarea serviciului religios în limba ucraineană, asigurarea de echipamente individuale de protecție pentru combaterea răspândirii epidemiei de coronavirus și alte probleme semnalate de către ucrainenii din acest județ.

De asemenea, au fost discutate aspecte legate de acțiunile culturale care vor fi derulate de filiala Caraș-Severin în condițiile actuale și alte probleme organizatorice.

Președintele UUR, dl Nicolae Miroslav Petrechi, și-a exprimat sprijinul pentru filiala Caraș-Severin în vederea realizării proiectelor privind asigurarea drepturilor persoanelor aparținând minorității ucrainene.

Comisia pentru probleme de cultură a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, în data de 12 septembrie 2020, o acțiune culturală dedicată împlinirii a 75 de ani de la nașterea cunoscutului publicist, folclorist, scriitor, traducător ucrainean din România, profesorul Ioan Chideșciuc.

La eveniment, au participat membrii filialei UUR București, membrii simpatizanți, scriitori și actori români, precum și reprezentanți ai minorității bulgare din România.

Sărbătoritul, domnul profesor Ioan Chideșciuc a participat la eveniment prin telefon, mulțumind celor prezenți pentru onoarea și atenția pe care i-au acordat-o. Domnia sa a mărturisit că este un iubitor înflăcărat atât al literaturii ucrainene, cât și al literaturii române și i-a încurajat pe participanți să-și iubească limba maternă, să citească publicațiile UUR, iar scriitorilor le-a dorit să găsească

cuvinte potrivite, care să ajungă la inima cititorilor.

Președintele filialei UUR București, Mihai Traista, a prezentat aspecte din viața și opera scriitorului și a citit fragmente din opera sa. În a doua parte a evenimentului, scriitorii și poeții români: Cecilia Maran, Cornel Rodeanu, Andreea Mocanu, Cătălin Codru, Cristian Ghica, Vasile Toma, Magda Băcescu, Claudia Minela și Ștefan Apostol au citit fragmente din creațiile personale.

Ioan Chideșciuc s-a născut la data de 28 iunie 1945, în satul Negostina, județul Suceava. Timp de 42 de ani a predat limba și literatura română și limba și literatura ucraineană, publicând numeroase lucrări metodico-științifice în limba ucraineană.

Activitatea literară și de cercetare a lui Ioan Chideșciuc se desfășoară, în paralel, în mai multe direcții: proză scurtă, critică literară, folclor și publicistică, de-a lungul timpului, omul de cultură bucovinean publicând 9 volume, cele mai multe dintre ele fiind editate cu sprijinul financiar al UUR.

Ioan Chideșciuc este membru al Uniunii Scriitorilor din Ucraina, laureat al Premiilor „Olha Kobyleanska” și „Ivan Bajanskyi”, recent fiind decorat de Uniunea Scriitorilor din Ucraina cu medalia „Pentru merite deosebite”.

Duminică, 20 septembrie 2020, membrii filialei UUR Timiș, grupul vocal-instrumental „Huțulii din Banat”, coordonator Gheorghe Hleba și grupul de dansuri „Zoloti Druzi”, coordonator Ciprian David, au reprezentat UUR la cea de-a VII-a ediție a Festivalului Minorităților Etnice din Timișoara, care s-a desfășurat în Piața Libertății. Aceștia au prezentat publicului cântece și dansuri din folclorul tradițional ucrainean.

UUR Timiș a organizat și un stand propriu, în cadrul căruia au fost prezentate cărți, ziare și reviste ale UUR, costume populare, picturi, coroane și produse tradiționale ucrainene.

Festivalul a fost organizat de Primăria Municipiului Timișoara împreună cu Consiliul Consultativ al Minorităților Naționale Timișoara, în

parteneriat cu Uniunea Ucrainenilor din România – filiala Timiș, Asociația Stato dell'Arte Officina Culturale, Uniunea Sărbilor din România, Asociația Societatea Makedon-Armână, Uniunea Democrată Maghiară din România, Comunitatea Evreilor, Forumul Democrat al Germanilor din Banat, Uniunea Bulgară din Banat România.

Principalul scop al festivalului constă în exprimarea, păstrarea și dezvoltarea culturii și tradițiilor minorităților etnice din Timișoara, oraș multicultural, unde minoritățile etnice conviețuiesc în pace și înțelegere, fiind un adevărat exemplu pentru întreaga Europă.

Duminică, 20 septembrie 2020, filiala UUR Caraș-Severin a organizat, la sediul său din orașul Caransebeș, acțiunea culturală cu tema „Cântec religios ucrainean”. Au participat grupul vocal „Cervona kalena” („Călina roșie”) din Caransebeș, condus de Claudia Mirea și grupul vocal „Zelena liscena” („Alunul verde”) din Copăcele, condus de Ioan Liber, membrii acestora interpretând cântece religioase atât în limba ucraineană,

cât și în română. Președintele UUR Caraș-Severin, cunoscutul compozitor și folclorist Ivan Liber, a precizat că principalul scop al acțiunii culturale a fost păstrarea și popularizarea cântecului religios, adăugând că UUR acordă o atenție deosebită promovării identității etnice, lingvistice, culturale și religioase a persoanelor aparținând minorității ucrainene.

Concertul de muzică religioasă i-a impresionat și bucurat pe ucrainenii din Caransebeș, dar și pe oaspeții din Cornuțel, Salbăgelu Nou, Copăcele și Zorile.

Ziua Independenței Ucrainei, marcată la Galați

24 august a devenit o dată semnificativă în istoria poporului ucrainean începând cu adoptarea Actului de Independență a Ucrainei de către Rada Supremă. Ziua Independenței Ucrainei simbolizează la ucraineni nașterea libertății,

suveranității statului, integritatea lui teritorială, a standardelor unei vieți democratice și politici externe de sine stătătoare. Renașterea poporului ucrainean și eliberarea pământului de sub ocupația străină a fost sărbătorită și de organizația ucrainenilor din Galați. În raportul prezentat (în mai multe exemplare înmânate fiecărui membru) s-au prezentat, pe scurt, câteva date importante din istoria zbuciumată a Ucrainei de-a lungul istoriei sale. S-au subliniat de asemenea importanța proclamării independenței de stat – împlinirea visului secular al ucrainenilor de a-și avea propria lor patrie liberă și independentă și succesele în procesul de renaștere spirituală a poporului ucrainean. Comemorarea Zilei Naționale a Ucrainei a avut loc pe faleză Dunării din Galați, respectându-se cu strictețe măsurile sanitare de protecție.

Fără sprijinul moral și financiar din partea UUR, noi, ucrainenii gălățeni, n-am fi avut propriul sediu în care sunt bineveniți toți ucrainenii cinstiți și devotați cauzei comune – renașterea culturii ucrainene pe pământul românesc.

Vichentie NICOLAICIUC,
președintele filialei UUR Galați

Vizita ministrului ucrainean de externe, Dmytro Kuleba, în România

Ministrul afacerilor externe Bogdan Aurescu l-a primit marți, 8 septembrie 2020, la București, pentru o rundă de consultări politice, pe ministrul afacerilor externe al Ucrainei, Dmytro Kuleba, care a efectuat o vizită de lucru în România, la invitația părții române, anunță MAE în cadrul unui comunicat.

Vizita șefului diplomației ucrainene a avut ca obiectiv identificarea de soluții pe termen lung privind unele aspecte relevante de pe agenda bilaterală, cu accent pe drepturile persoanelor aparținând minorității române din Ucraina.

În prima zi a vizitei la București, Dmytro Kuleba a avut o întâlnire cu reprezentanții comunității ucrainene din România. Cu acest prilej, au fost prezentate mai multe aspecte legate de politicile publice ale Ucrainei, destinate comunităților ucrainene care trăiesc în afara granițelor țării. În cadrul întâlnirii, ministrul a anunțat deschiderea consulatului Ucrainei în Sighetu Marmației. „Știu că această localitate este foarte importantă pentru ucrainenii din

România. Noul Consulat va oferi acces la servicii de calitate și, totodată, va deveni un instrument pentru o cooperare mai bună cu dvs., în vederea păstrării culturii ucrainene și a consolidării relațiilor dintre Ucraina și România”, a subliniat diplomatul ucrainean.

Cu această ocazie, Dmytro Kuleba i-a înmănat președintelui Uniunii Ucrainenilor din

România, Nicolae Miroslov Petrețchi, Ordinul Național „Pentru Merit” Clasa a III-a, conferit de Președintele Volodymyr Zelenski, „pentru contribuția semnificativă la consolidarea prestigiului internațional al Ucrainei, la dezvoltarea cooperării interstatale și pentru implicarea în activități civice”.

Șeful diplomației ucrainene a salutat activitatea desfășurată de Uniunea Ucrainenilor din România pentru păstrarea și promovarea identității etnice, culturale și lingvistice a ucrainenilor din țara noastră, subliniind contribuția minorității ucrainene la promovarea valorilor ucrainene în România.

În cea de-a doua zi a vizitei sale în România, ministrul ucrainean al afacerilor externe s-a întâlnit cu omologul său român, cu care a abordat întregul spectru al relațiilor bilaterale, punând accent pe drepturile minorităților naționale, pe potențialul de cooperare politică și economică, precum și pe colaborarea româno-ucraineană în domeniul securității, în contextul noilor provocări de securitate în regiunea Mării Negre. Totodată, a avut loc un schimb de opinii cu privire la temele de interes regional și, respectiv la cele circumscrise agendei de cooperare cu UE și NATO.

Tot marți, Dmytro Kuleba a fost primit de Prim-ministrul României, Ludovic Orban. Cei doi oficiali au abordat tematica cooperării economice, fiind discutate perspectivele organizării unei noi sesiuni a Comisiei mixte interguvernamentale pentru cooperare economică, industrială și tehnico-științifică și modalitățile de extindere a proiectelor de conectivitate între cele două state, axându-se, în special, pe extinderea rețelei de puncte de trecere a frontierei.

Prim-ministrul român a transmis un mesaj de susținere pentru parcursul democratic și aspirațiile de integrare europeană și euro-atlantică ale Ucrainei, precum și pentru suveranitatea și integritatea teritorială a statului vecin. La rândul său, ministrul Dmytro Kuleba a exprimat mulțumiri pentru susținerea acordată de România, inclusiv în contextul pandemiei de coronavirus, subliniind disponibilitatea Ucrainei de a se implica activ în soluționarea problemelor de pe agenda bilaterală și în avansarea cooperării dintre cele două țări.

La nivel parlamentar, delegația ucraineană a avut o întâlnire cu membri ai Comisiilor reunite pentru politică externă și a românilor de pretutindeni din Senat și Camera Deputaților. În cadrul întrevederii, au fost abordate o serie de subiecte de actualitate din agenda bilaterală, fiind, cu precădere, axate asupra dreptului persoanelor aparținând minorităților naționale de a învăța în limba lor maternă.

De asemenea, ministrul ucrainean al afacerilor externe a participat, în calitate de invitat special, la ediția din acest an a Reuniunii Anuale a Diplomației Române.

Vasile CAPTARU
Foto: www.mae.ro

Comunicat Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

(Urmare din pagina a 3-a)

Lucrările Consiliului UUR au continuat cu prezentarea unui număr de 4 devize estimative și 31 de referate de necesitate, elaborate în vederea realizării activităților care urmează a se desfășura în luna septembrie a.c., cu o participare fizică redusă și cu respectarea condițiilor impuse de reglementările în vigoare (acțiunile culturale privind tradițiile ucrainenilor desfășurându-se în aer liber). În principal, referatele de necesitate au fost elaborate pentru alocarea unor sume de bani privind cheltuielile gospodărești, achiziția unor produse (componente) electronice și de IT pentru filiale, a unor obiecte de mobilier, de uz casnic, de materiale consumabile (birotică și de întreținere) și pentru efectuarea unor reparații la sedii (clădiri, anexe) și la autoturismele din dotare, acestea înscriindu-se în limitele fondurilor bugetului aprobat și a legislației în vigoare.

Un punct de sine-stătător și de o importanță majoră din această perioadă l-a constituit analiza măsurilor adoptate de către filiale pentru participarea cu succes la Alegerile locale. Cei 8 președinți de filiale (Arad, Botoșani, Caraș Severin, Maramureș, Satu Mare, Suceava, Timiș și Tulcea), unde etnia ucraineană este bine reprezentată în majoritatea comunelor din județ, au prezentat măsurile întreprinse până la data ședinței, greutățile întâmpinate și demersurile care urmează a fi realizate în perioada următoare, până la alegeri. Președintele UUR, dl Nicolae Miroslov Petrețchi a făcut unele precizări în legătură cu listele de candidați, mandatarii financiari, verificarea buletinelor de vot, împuternicirile, materialele electorale, reprezentanții noștri din secțiile de votare etc. Unele probleme apărute în cadrul discuțiilor au fost soluționate pe loc cu competență de președintele UUR, dl Nicolae Miroslov Petrețchi, iar altele vor fi clarificate după publicarea hotărârilor BEC privind Alegerile locale din 27.09.2020. Președintele UUR a insistat pe necesitatea unei comunicări permanente între organizații, filiale și sediul central al UUR pentru a fi la curent, în timp util, cu orice problemă ce va apărea.

Potrivit bunelor practici statornicite în activitatea conducerii UUR, dl Nicolae Miroslov Petrețchi a prezentat, în sinteză, activitățile desfășurate în calitate de deputat în perioada de la ultima ședință de lucru a Consiliului și până în prezent, problemele în detaliu urmând a fi prezentate într-un material separat, care va fi publicat în periodicele UUR.

La finalul ședinței, au fost discutate și rezolvate o serie de probleme organizatorice, care privesc buna organizare și desfășurare a activităților la nivelul Uniunii Ucrainenilor din România și începerii cu succes a noului an școlar 2020/2021.

În încheierea lucrărilor Consiliului, membrii acestuia au adoptat hotărâri și decizii pentru fiecare dintre măsurile analizate.

Material realizat de Victor HRIHORCIUC,
vicepreședinte UUR

Cooperare militară româno-ucraineană

Ministrul apărării naționale, Nicolae-Ionel Ciucă, a avut, sâmbătă, 5 septembrie, la sediul MAPN, o întrevedere cu omologul său din Ucraina, Andrii Taran, aflat în vizită în România. Discuțiile bilaterale au inclus teme comune de interes și au vizat, în principal, evoluțiile recente ale situației de securitate regională. De asemenea, au fost abordate și subiecte referitoare la stadiul și perspectivele relațiilor de cooperare româno-ucrainene în domeniul apărării.

Potrivit unui comunicat de presă, remis de MAPN, ministrul Ciucă a asigurat partea ucraineană de sprijinul României în procesul de intensificare a cooperării în cadrul Parteneriatului NATO – Ucraina și în domeniul învățământului militar. Cei doi oficiali au decis continuarea dialogului politico-militar și identificarea de noi proiecte comune, în vederea consolidării relațiilor de cooperare în domeniul apărării, atât în plan bilateral, cât și în formatele regionale și în cadrul organizațiilor internaționale.

În ceea ce privește procesul comun de instruire, cei doi oficiali au trecut în revistă concluziile exercițiului „Sea Breeze 20”, desfășurat în luna iulie, și au discutat despre exercițiul „Blonde

Avalanche 2020”, desfășurat în perioada 6-10 septembrie, axându-se pe facilitățile de instruire ale Brigăzii 10 Geniu „Dunărea de Jos” din Brăila. În acest context, ministrul apărării naționale a răspuns invitației omologului ucrain

Foto: MAPN – Vali Ciobîrcă

nean cu privire la participarea militarilor români la exerciții care sunt programate în această toamnă în țara vecină.

La finalul întrevederii, ministrul Ciucă și ministrul Taran au semnat un acord la nivel guvernamental în domeniul cooperării tehnico-militare.

Acordul va contribui la întărirea cooperării bilaterale prin crearea cadrului legal necesar instituțiilor și agenților economici din cele două țări privind dezvoltarea de proiecte comune în domeniul cum ar fi achiziția, reparația și modernizarea de armament și de tehnică militară, cercetarea și dezvoltarea în domeniul tehnico-militar și schimbul de informații și de experiență în standardizarea, codificarea și controlul calității tehnicii militare.

Anterior, Andrii Taran a fost invitat să participe la cea de-a patra ediție a „Black Sea and Balkans Security Forum”, eveniment organizat de New Strategy Center la Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București. Ministrul apărării din Ucraina a luat cuvântul în cadrul dezbaterii cu tema „Integritatea teritorială și autodeterminarea: regimuri ireconciliabile?”, alături de Nicolae-Ionel Ciucă și de fostul comandant suprem al Forțelor Aliate din Europa, generalul (r) Philip M. Breedlove.

În timpul discuțiilor, Andrii Taran a prezentat evaluările Ucrainei în ceea ce privește climatul de securitate în regiunea Azov – Marea Neagră și posibilele modalități de îmbunătățire a acestuia. Ministrul ucrainean a mulțumit pentru sprijinul însemnat acordat Ucrainei de către conducerea militară a Alianței în vederea obținerii statutului de partener cu oportunități sporite în relația cu NATO (Enhanced Opportunities Partners/EOP) și, în acest sens, a prezentat modalitățile posibile privind colaborarea în perspectivă.

Instruire româno-ucraineană la granița de est a NATO

În perioada 7-11 septembrie, Forțele Navale Române au organizat, planificat și condus exercițiul româno-ucrainean „Riverine 2020”, pe fluviul Dunărea, în zona cuprinsă între Tulcea și Izmail (Ucraina), la care au participat aproximativ 300 de marinari militari din cele două state, informează Statul Major al Forțelor Navale (SMFN).

Sursa: www.facebook.com/ForțeleNavaleRomane

Conform sursei citate, „Riverine 2020” este condus de Flotila Fluvială și urmărește consolidarea cooperării transfrontaliere româno-ucrainene în domeniul naval. La activitățile de instruire au participat două vedete blindate din Divizionul 67 Nave Purtătoare de Artilerie, două vedete fluviale din Divizionul 88 Vedete Fluviale, un remorcher fluvial al Divizionului 131 Nave Sprijin Logistic și un elicopter Puma Naval din Grupul 256 Elicoptere.

Structurile militare angrenate au executat, împreună cu navele ucrainene, cărora li s-au alăturat nave ale Gărzii de Coastă din Ucraina și

ale Poliției de Frontieră din România, manevre tactice, exerciții de inspecție și control la ambarcațiuni suspecte, exerciții de remoraj și antrenamente de punere în aplicare a procedurilor de acțiune pentru intervenții în situații de urgență.

Cooperarea dintre Forțele Navale ale României și cele ale Ucrainei a cunoscut, în ultimii ani, o dezvoltare intensă atât în domeniul instruirii pe mare, prin participarea marinarilor militari români și ucraineni la exerciții comune, cât și în cel al învățământului militar de marină, prin extinderea parteneriatelor educaționale.

Participarea Forțelor Navale Române, cu capacități ale Flotei Fluviale, la exercițiul „Riverine 2020”, aduce o contribuție semnificativă în vederea creșterii nivelului de pregătire și vine în sprijinul dezvoltării relațiilor bilaterale, în scopul menținerii securității și siguranței în zona fluviului Dunărea.

Pe de altă parte, în perioada 6-10 septembrie, s-a desfășurat exercițiul multilateral „Blonde Avalanche

2020”, la care au participat 200 de militari din Batalionul Multinațional de Geniu „Tisa”, o structură militară mixtă, constituită din contingente aparținând României, Slovaciei, Ucrainei și Ungariei. La ceremonia de deschidere, derulată în prezența generalului de brigadă Vasile Ionescu, comandantul Brigăzii 10 Geniu „Dunărea de Jos”, au participat reprezentanți ai armii Geniu din Forțele Terestre Române și militari americani.

Alături de militarii din Batalionul 52 Geniu „Tisa” (Satu Mare) și Batalionul 96 Geniu „Cetea București”, în constituirea Batalionului Multinațional de Geniu „Tisa” au fost angrenați,

pentru exercițiul „Blonde Avalanche 2020”, militarii ucraineni, partenerii maghiari și slovaci, fiind prezenți, exclusiv, online. Tema acestei ediții a exercițiului a fost „Managementul inundațiilor produse pe cursul inferior al Dunării”.

Misiunea Batalionul Multinațional de Geniu „Tisa” constă în acordarea asistenței populației

Sursa: www.facebook.com/mapn.ro

civile locale și participarea la eliminarea pagubelor generate de inundații majore pe teritoriul unuia din cele patru state semnatare a inițiativei regionale: România, Slovacia, Ucraina și Ungaria. Conducerea structurii multinaționale este asigurată anual, prin rotație, de către unul dintre state. Anul acesta, comanda Batalionului Multinațional de Geniu „Tisa” este deținută de România, comandant fiind locotenent-colonelul Silviu Gimiga.

Materiale semnate de Vasile CAPTARU

• INTERVIU CU PREȘEDINTELE UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA, DEPUTATUL NICOLAE MIROSLAV PETREȚCHI

Mihai Traista: – Stimate domnule deputat, Președintele Ucrainei Volodymyr Zelenskyi v-a acordat recent Ordinul „Pentru merit” Clasa a III-a. Vă rugăm să ne spuneți mai multe despre acest moment important pentru dumneavoastră, precum și pentru toți ucrainenii din România.

Nicolae Miroslov Petrețchi: – După părerea mea, Ordinul „Pentru merit” Clasa a III-a nu a fost acordat doar mie, ci el reflectă munca colegilor din cadrul Uniunii, motiv pentru care consider că acesta a fost acordat întregii conduceri a UUR, pentru contribuția semnificativă la consolidarea prestigiului internațional al Ucrainei, la dezvoltarea cooperării interstatale și pentru implicarea în activități civice. Poate ați observat că în luările de cuvânt amintesc despre aportul colegilor, fiind conștient de realitatea conform căreia niciun lider nu poate realiza ceva pentru o comunitate fără sprijinul colegilor săi. Din aceste considerente, doresc, încă o dată, să mulțumesc fiecăruia dintre colegii mei atât pentru implicare și sprijinul acordat, cât și pentru modul în care păstrează vie limba, cultura și tradițiile etnicilor ucraineni din România.

M.T.: – V-ați așteptat să fiți decorat de președintele statului ucrainean cu o distincție de stat supremă?

N.M.P.: – Sincer să vă spun, nu! În primul rând, când faci ceea ce îți place, mai ales când realizezi ceva cu pasiune, cu siguranță nu te aștepti la distincții și premii, motiv pentru care momentul a fost unul total neașteptat. În al doilea rând, ceea ce am realizat împreună cu colegii mei este un lucru firesc și normal pentru orice reprezentant, pentru asta am și fost aleși de către oameni. Cu toate acestea, re trăiesc momentul și îmi amintesc de ziua respectivă, când, în jurul orelor 20:00, am început să primesc mesaje de felicitare venite din partea membrilor Prezidiului Congresului Mondial al Ucrainenilor, Congresului European al Ucrainenilor, a prietenilor din Ucraina, însă, cum în mesaje nu era specificat motivul pentru care eram felicitat, devenisem foarte confuz până în momentul în care foștii reprezentanți ai Congresului Mondial al Ucrainenilor din Bruxelles și reprezentanții Ambasadei Ucrainei la București mi-au transmis un link către pagina Administrației Prezidențiale, unde era specificat motivul pentru care am fost decorat.

M.T.: – Aș vrea să aflu și cititorii noștri că toți cei care sunt decorați cu acest ordin, indiferent de clasă, poartă numele de cavaler al Ordinului „Pentru Merit”. Deci, iată-vă cavaler și vă felicit sincer pentru asta, domnule deputat!

N.M.P.: – Vă mulțumesc! Mă bucură faptul că activitatea Uniunii Ucrainenilor din România este apreciată și de către președintele Volodymyr Zelenskyi, motiv pentru care mă onorează distincția conferită, însă acest lucru nu trebuie să ne acorde, nici măcar pentru o clipă, impresia că totul este perfect și că nu trebuie să muncim în continuare, din contră, aceasta ne obligă la și mai multă responsabilitate.

M.T.: – Domnule deputat, au trecut aproape 5 ani de când ați devenit președintele Uniunii

Ucrainenilor din România și aproape 4 de când ați fost ales să reprezentați minoritatea ucraineană în Parlamentul României. Sunteți membru al Grupul parlamentar al minorităților naționale în Camera Deputaților și secretar al Comisiei pentru cultură, arte și mijloace de informare în masă. De asemenea, sunteți membru

al Comitetului Director al Grupului Român al Uniunii Interparlamentare și membru al Grupului parlamentar de prietenie cu Ucraina. Recent ați fost ales membru în Prezidiul Congresului European al Ucrainenilor. Practic v-ați dedicat viața comunității ucrainene din România. Vă rugăm să ne spuneți cum reușiți să vă îndepliniți toate responsabilitățile, deoarece ele sunt foarte multe.

N.M.P.: – Nu consider că sunt foarte multe responsabilități, mai ales datorită faptului că acestea se interconectează într-un anumit punct. Cheia îndeplinirii responsabilităților, indiferent despre care sau despre câte discutăm, constă în felul în care reușim să ne manageriem timpul, știind cum să excludem factorii care ne distrag atenția și să prioritizăm obiectivele zilnice, același lucru se întâmplă și în viața fiecăruia dintre noi, în mod conștient, căutând în același timp să ne păstrăm echilibrul.

M.T.: – Desigur, citim în presă despre activitățile și realizările dumneavoastră, frumoase și foarte multe, în toate domeniile, totuși, v-aș ruga să ne spuneți despre cele în domeniul învățământului cu predare în limba ucraineană.

N.M.P.: – Cu siguranță, pentru orice popor, unul dintre principalele domenii care asigură păstrarea și promovarea identității etnice, lingvistice și culturale îl reprezintă educația. Chiar de la preluarea mandatului, atât eu, cât și colegii mei, am acordat și acordăm în continuare o atenție sporită acestui domeniu. În mod cert, toate realizările din sfera educației sunt importante pentru noi și pentru etnia pe care o reprezentăm, dintre care aș dori să subliniez câteva, și anume: realizarea manualelor auxiliare pentru limba ucraineană, care au stat la baza realizării manualelor școlare; creșterea numărului de elevi care studiază limba ucraineană prin organizarea de concursuri tematice, susținerea olimpiadelor școlare pentru limba ucraineană, organizarea de tabere pentru elevi; susținerea consfătuirilor naționale pentru profesorii care predau limba/în limba ucraineană; dotarea cu tehnică de cal-

cul și cu materiale de protecție și dezinfectante a școlilor în care este studiată limba ucraineană; acordarea mijloacelor de transport proprii UUR pentru transportul elevilor; acordarea de premii profesorilor; susținerea programului „Școala altfel”; acordarea de burse elevilor care studiază limba ucraineană; susținerea în vederea rezolvării situației juridice cu care se confruntă Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko”, unicul liceu cu predare în limba ucraineană; susținerea funcționării claselor sub efectiv; susținerea învățământului universitar în limba ucraineană, organizarea de cursuri de perfecționare pentru cadrele didactice care predau limba/în limba ucraineană etc.

M.T.: – Domnule deputat, alegerile locale se apropie cu pași repezi. Dacă, în anii trecuți, Uniunea Ucrainenilor din România și-a desemnat timid candidații pentru funcțiile de primari și consilieri, ici-colo, anul acesta, UUR a propus proprii candidați în 53 de localități, în care locuiesc ucraineni. Este incredibil! Spuneți-ne, cum ați reușit să faceți asta și ce obstacole ați întâmpinat?

N.M.P.: – Nu este un secret faptul că etnicii ucraineni locuiesc compact la granița României cu Ucraina și Serbia. Urmare acestui fapt, chiar în momentul în care am preluat mandatul de deputat, am conștientizat că o parte importantă a problemelor cu care se confruntă aceștia pot fi rezolvate la nivel local, având reprezentanți în consiliile locale și județene. Din nefericire, așa cum ați menționat și dumneavoastră, numărul candidaților aleși până în prezent pe listele UUR în consiliile locale a oscilat în jurul unui număr minim, care nu reflectă nici structura demografică, nici resursele de oameni capabili și apreciați de comunitate. Astfel, în cadrul Consiliului UUR, după ce am comparat datele privind ponderea populației de origine ucraineană, efectivele de membri raportate, cheltuielile de sprijinire a organizațiilor locale, pe de o parte, și numărul de aleși, pe de altă parte, am constatat că în multe locuri potențialul electoral nu se confirmă. Totodată, este cunoscut faptul că ucraineni de valoare au candidat pentru funcția de primar pe listele partidelor cu speranța că vor fi mai bine sprijiniți în activitatea edilitară. Este de reținut însă că, de multe ori, speranțele nu s-au confirmat, dar și faptul că, prin perseverența și dinamismul UUR, primarii propuși de Uniune pot fi siguri de un sprijin continuu și eficient. Astfel, toate aceste aspecte au fost dezbătute în cadrul comitetelor județene implicate în procesul electoral, unde am prezentat toate aceste date, împreună cu toate realizările și obiectivele Uniunii pentru următorii patru ani, ceea ce a impulsionat membrii comunității să fie mai activi și mai implicați. În acest sens, cu obiectivitate, au fost întocmite listele de candidați, efectuând sondaje în rândurile populației, iar rezultatele au constituit criteriul absolut pentru stabilirea ordinii înscrierii pe listele de candidați, urmând ca, după publicarea rezultatelor, să fie întocmit un raport cu propuneri de măsuri în cazul filialelor cu rezultate slabe, din cauza îndeplinirii superficiale a celor stabilite de conducerea Uniunii.

M.T.: – Domnule Petrețchi, vă mulțumesc că ați acceptat să răspundeți la întrebări, vă doresc multă sănătate și succes în munca dumneavoastră atât de grea, dar atât de importantă pentru ucrainenii din România.

N.M.P.: – Eu vă mulțumesc pentru interesul acordat.

Mihai TRAISTA

Umor la... Gura Humorului – ediția a 30-a

Ca o descătușare a libertății de exprimare, îngăduită atât timp de fostul regim comunist, în anul 1991, în orașul Gura Humorului, județul Suceava, debuta prima ediție a celui dintâi Festival Internațional de grafică satirică și literatură umoristică intitulat sugestiv, cum nu se putea mai nimerit – „Umor la... Gura Humorului”.

Organizat, la început, de către Inspectoratul Județean de Cultură Suceava, Centrul Județean de Conservare și Valorificare a Tradiției și Creației Populare Suceava și Primăria Orașului Gura Humorului, acest festival s-a bucurat de succes în rândul participanților și vizitatorilor. Tematica Festivalului, așa cum indică și denumirea, consta din lucrări de grafică satirică și literatură umoristică, îndeosebi epigrame.

Având în vedere noul context socio-politic post-decembrist din România, dar și evenimentele din întreaga lume din acea perioadă, chiar de la prima ediție, lucrările prezentate au avut ca tematică predilectă aspecte critice, comice, de natură politică, economică sau culturală, ceea ce, atunci, era o noutate după lungă perioadă de cenzură și opreliști impuse de partid, în conformitate cu ideologia și morala comunistă.

Dacă, la prima ediție, reprezentarea autorilor, chiar a celor autohtoni, era relativ redusă, iar tematica lucrărilor se plasa încă sub influența fostei ideologii politice a regimului trecut, la următoarele ediții, acest aspect a fost repede depășit datorită creșterii numărului de participanți atât ai celor locali, cât și ai celor străini, diversificării și abordării îndrăznețe a unor tematici actuale. Datorită acestui fapt, apariția și desfășurarea festivalului respectiv au fost întotdeauna așteptate cu nerăbdare atât de locuitorii orașului Gura Humorului, ai întregului județ, cât și de numeroșii turiști din țară și din străinătate, prezenți, tocmai în acea perioadă, în aceste locuri de basm, specifice Bucovinei. Aprecierile vizitatorilor, ecourile pozitive și acoperirea mediatică au confirmat întotdeauna valoarea festivalului „Umor la... Gura Humorului”.

Au trecut deja 30 de ani de la prima ediție. Anul acesta, din inițiativa Ministerului Culturii, Consiliului Județean Suceava, Primăriilor orașului Gura Humorului și a comunei Mănăstirea Humorului, precum și a Centrului Cultural Bucovina, în colaborare cu un post de radio local, în perioada 27 iulie – 2 august, la Gura Humorului, s-a desfășurat și cea de a 30-a ediție a Festivalului „Umor la... Gura Humorului”. Deși a fost o ediție aniversară, care era de dorit să se desfășoare într-un cadru festiv, cu o largă participare, a autorilor, a vizitatorilor și a autorităților, anul acesta, festivalul nu s-a mai putut desfășura conform dorințelor organizatorilor și ale publicului, în condițiile pandemiei de coronavirus, cu res-

pectarea restricțiilor impuse pe plan național. În schimb, în centrul orașului, au fost instalate 15 panouri mari, pe care au fost afișate expozate în format mare – în paralel, câte două ediții succesive – cu lucrările (atât epigrame, cât și grafică satirică) premiate la fiecare ediție, oferind, astfel, locuitorilor și turiștilor posibilitatea de a descoperi sau redescoperi cele mai valoroase lucrări și numele autorilor acestora.

Cu această ocazie, am avut plăcerea ca printre premianți să-i găsim și pe unii reprezentanți ai Ucrainei, pe bine-cunoscuții graficieni – caricaturisti: Oleksii Kustovskyi (premiul I, la ed. 25), Kostiantyn Kazancev (premiul II, la ed. 28), Ihor Lukyanchenko (premiul III, la ed. 28 și la ed. 27), Volodymyr Kazanevskyi (premiat, la ed. 22), Oleh Goutsol (premiul III, la ed. 24) și alții.

Meritul și aprecierea graficienilor ucraineni sunt semnificative, întrucât pe parcursul a 30 de ani de la inițierea sa, festivalul s-a bucurat de participarea a 2300 de concurenți din 80 de țări, de pe aproape toate continentele, cu excepția Australiei.

În general, la acest festival, Ucraina a fost reprezentată de un număr mare de artiști – graficieni, dintre care mai amintim și pe Myhailo Maievskyi, Mykola Levkovskyi, Valentyn Bezruk și Valeri Mamot.

Restricțiile impuse pe fondul pandemiei de anul acesta nu i-au descurajat nici pe organizatori, nici pe creatorii de grafică satirică și nici pe cei de literatură umoristică, dovadă fiind expozițiile de grafică „Bufnița” și „Pandemie umoristică”, realizate de artistul plastic humorean Radu Bercea și găzduite de Muzeul Obiceiurilor Populare din Gura Humorului.

În ciuda pandemiei, rămânem cu speranța și convingerea că totul va fi bine și nimic nu va împiedica desfășurarea, cu același succes, a viitoarelor ediții ale Festivalului „Umor la... Gura Humorului”, pe care le așteptăm cu interes și nerăbdare.

Text și foto Iarema ONEȘCIUC

Amintiri cu parfum de toamnă

A venit 8 septembrie 2020, cerul e la fel de senin, dar vântul toamnei își face simțită tăria.

Pentru noi, ucrainenii din județul Botoșani, ziua nașterii Maicii Domnului are o importanță deosebită, e hrana satului și răspândește în jur parfumul copilăriei. Fiecare dintre noi are „satul său”. Nu-i așa?! Acolo, timpul se oprește, și chipurile bunicilor răsar de după deal, de după colțul casei. Ei, mama s-a dus spre tărâmurile nebănuite... Chipul ei blând, zâmbetul cald și cuvintele dulci ca mierea îmi revin în minte. Cât de mult iubea această sărbătoare a satului natal! Făcea parte din ființa ei! Locuitorii de astăzi, în costume populare, păstrează tradiția și își încep ziua la biserica din sat, sub ocrotirea lui Dumnezeu și ascultând vorbele pline de învățătură ale părintelui.

8 septembrie... – emoția revederii întregii familii își face loc, nu ne-au părăsit amintirile, vor fi adăpost al sufletului întreaga existență. Întâlnirea are loc atât la propriu, cu cei rămași pe

pământ, cât și la figurat – în sufletele noastre – cu cei care ne veghează de după nori.

Verdele pal al toamnei ne fură privirea, diminețile și nopțile sunt mai reci, soarele, obosit de atâta strălucire, se duce mai repede la culcare, râul Siret își umflă apele, parcă simțind că, în vatra satului, s-au întors copiii, nepoții, strănepoții, iar noi, ființe efemere, îmbinăm prezentul cu trecutul, cu speranța de a fi ocrotiți Sus sau jos, de Maica Domnului Iisus Hristos, Sfânta Fecioară Maria. Timpul s-a oprit?! În ziua aceasta plină de încărcătură emoțională, timpul pare că „are răbdare cu oamenii”, ca să-l parafrăzăm pe Marin Preda. O zi... și-atât!

Claudia SEMCIUC

Cervona ruja troiaka

Când trandafirii roșii emoționează albastrul și galbenul sfânt, se naște un festival...

Festivalul de cântece ucrainene „Cervona ruja troiaka”, în traducere „Trandafir în trei culori”, a fost inițiat de către dl Mihai Traista și organizat de filiala București a Uniunii Ucrainenilor din România. La data de 5 septembrie a.c., la București, s-a desfășurat prima ediție a festivalului într-o atmosferă de acorduri, ritm și culoare specifice culturii ucrainene.

Președintele UUR București, dl Mihai Traista, după ce a salutat invitații și participanții, a vorbit despre însemnătatea și scopul acestui eveniment, care constă în promovarea cântecului, a dansului și a costumului popular ucrainean.

Prim-vicepreședintele UUR, dl Bogdan Moisei, a transmis salutul din partea conducerii UUR, a președintelui, deputatul Nicolae Miroslov

Petrețchi, exprimându-și bucuria participării și nutriend speranța că acest festival va lua amploare și va face istorie. Svitlana Prykhodko, secretar al Ambasadei Ucrainei în România, a mulțumit UUR pentru implicarea activă în păstrarea și promovarea culturii și tradițiilor ucrainene.

Un festival care începe cu dăruire și pasiune nu are cum să nu continue.

Venit din nordul Bucovinei, grupul vocal „Kolomeika”, condus de doamna Zirca Ianoș, a încântat audiența cu un program de cântece din folclorul ucrainean și cel românesc. Atât costumele tradiționale, cât și acordurile melodiilor au evocat spiritualitatea ucraineană. Și cum „Kolo-

meika” știe să cânte și să facă atmosferă, nu a durat mult până muzica i-a cucerit pe toți.

Festivalul a continuat cu un concert susținut de Nicu Nicușor, o voce și o chitară unice. Melodiile vechi românești și compozițiile noi au fost savurate de către participanți, aplaudate, cântate, trăite. A urmat actrița Magdalena Băcescu, care a interpretat câteva cântece din folclorul românesc.

Ca semn de prețuire, organizatorii festivalului „Cervona ruja troiaka” au oferit diplome de excelență participanților.

Prima ediție a acestui festival a fost un succes. A fost cu și despre cântece ucrainene. A fost cu și despre poezie. A fost cu oameni frumoși care iubesc cântecul, folclorul și tradițiile.

Limba ucraineană, pasiune de nota 10

Interviu realizat cu Denisa Lorena Cozaciuc, absolventă a Colegiului Tehnic „Lațcu Vodă” Siret, admisă cu nota 10 la UBB Cluj

Otilia Mațner: – Lorena, pentru început, spune-mi câteva cuvinte despre tine...

Denisa Cozaciuc: M-am născut la 3 decembrie 2001. Locuiesc în comuna Bălcăuți, județul Suceava. Anul acesta am terminat studiile la Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, profilul filologie – ucraineană. Am optsprezece ani și sunt o viitoare studentă a Universității „Babeș Bolyai” din Cluj-Napoca.

O. M.: – După cum am sesizat, tu ai optat în anii de liceu să studiezi în limba ucraineană. Te rog să-mi spui de ce această limbă.

D. C.: – De mic copil, bunica m-a învățat limba ucraineană, limba ei maternă. Și a mea. Vorbea cu mine, îmi cânta. Am continuat, apoi, la școală să-mi perfecționez cunoștințele lingvistice și literare. În primii opt ani, ghidul meu a fost doamna profesor Anca Ștubianu, apoi, la liceu, doamna profesor Antoneta Crainiciuc. Recunoștință și mulțumiri pentru profesorii

mei. Sunt o parte din recompensa dăruirii și pasiunii lor.

O. M.: – Știu că ai fost o elevă olimpică. Ce premii ai obținut de-a lungul anilor de studiu?

D. C.: – De fiecare dată când am participat la Olimpiada de Limba și Literatură Ucraineană, am luat premii. În clasa a IX-a, am obținut premiul I, în clasa a X-a, premiul al II-lea, iar în clasa a XI-a, primul loc. Anul acesta, am fost evaluată în cadrul examenului de bacalaureat la proba scrisă de limbă și literatură ucraineană cu nota zece.

O. M.: – La ce proiecte școlare sau extrașcolare ai luat parte?

D. C.: – Mă consider o persoană activă, dat fiind faptul că îmi place să iau parte la diferite proiecte care se desfășoară la școală, nu doar la cele care au legătură cu limba ucraineană, cum ar fi Concursul Național „Călătoria mea interculturală”, cu tema de

anul acesta „Trăim împreună în diversitate”.

O. M.: – Și cum îți petreci timpul liber?

D. C.: – Prețiozitatea timpului e dată de felul în care alegi să ți-l petreci. Unul dintre hobby-urile mele este lectura. Mă pasionează romanele romantice și de aventură, unul dintre autori fiind Vasyl Stefanyk, considerat un inovator al literaturii ucrainene. Admir la scrierile sale transparența și modul de expunere a idealurilor pentru crearea unei lumi mai bune. De asemenea, mă ocup de folclor. Culeg cântece de odinioară, pe care le aud la cei mai în vârstă, mă fascinează piesele costumului tradițional din zona mea.

O. M.: – Pe cine consideri un model în viață?

D. C.: – Pentru mine părinții sunt primele modele. Urmează profesorii de la care am împrumutat calmul și răbdarea, de la care am învățat să am încredere în mine. Părinții mi-au dat aripi, iar profesorii m-au învățat să zbor.

O. M.: – Dacă ar fi să rezumi pe scurt ce înseamnă pentru tine limba ucraineană...

D. C.: Limba ucraineană este una dintre cele mai melodioase limbi, o comoară de suflet pentru mine.

O. M.: – Ce planuri, aspirații aveți?

D. C.: – Începând din toamnă, voi fi studentă la UBB din Cluj-Napoca, Facultatea de Litere, secția ucraineană – franceză. Cu mândrie vă pot spune că am intrat cu nota zece, acest lucru însuflându-mi mai mult curaj. Știu că pot să realizez ceea ce îmi propun.

Zâmbind, Denisa Lorena Cozaciuc mi-a mai spus: „Veți mai auzi de mine și de limba ucraineană”!

Materiale semnate de Otilia MAȚNER

Proiect transfrontalier „Tezaurul etnic special al Bucovinei“

Aflându-mă la Negostina, în satul meu natal, pentru a pregăti un interviu cu poetul, pictorul și compozitorul Mihai Voloșciuc, consăteanul nostru atât de apreciat de săteni și nu numai, am aflat că urmează să aibă loc mai multe filmări în comuna Bălcăuți și, respectiv, în satul Negostina, în cadrul unui proiect transfrontalier finanțat de Uniunea Europeană. Consătenii mei, poetul Mihai Voloșciuc și scriitorul Ivan Chideșciuc, știind că sunt pasionat de artă și de meșteșugurile tradiționale autentice, precum și faptul că am creat un colțisor cu mai multe obiecte tradiționale, rămase de la părinții și socrii mei, au propus ca printre locurile unde se vor face aceste filmări să fie inclus și acest mini-muzeu pe care l-am botezat „Colțul bunicului și al bunicii”. Ulterior, nepotul meu, Codrin, acum, student

în anul III la Stomatologie, mi-a propus să facem ceva împreună, în antiteză – vechi și nou –, astfel făcându-și apariția un nou colțisor, pe care, azi, îl numim „Colțul bunicului, al bunicii și al nepotului”. Propunerea consătenilor mei am acceptat-o cu plăcere, sub rezerva că nu e un muzeu, ci doar un loc de relaxare și meditație, în concediu sau cu alte ocazii, și unde îmi place să scriu articole pentru periodicele UUR. Președintele Fundației de Caritate și Întrajutorare „Ana” din Suceava și managerul de proiect Nelu Todireanu a fost impresionat de cele înfăptuite de mine, realizând un filmuleț cu exponatele din acest mini-muzeu și un interviu cu subsemnatul. Coordonator din partea română a fost dl Petru Șoiman. De la organizatori, am aflat că s-au mai realizat filmări la biserica ucraineană din Bălcăuți, apoi, în fața bustului poetului Taras Șevcenko din Negostina, unde a fost prezentat un scurt program artistic susținut de grupul vocal „Vocile Negostinei”, dirijor și coordonator dl prof. Petru Șoiman. A urmat locuința pictorului Mihai Voloșciuc, unde a fost filmată o parte din cele peste 150 de tablouri din colecția personală, familia apicultorului negostinian Ilie Abramiuc și, în final, pensiunea unui întreprinzător ucrainean autohton, de la marginea satului Negostina.

De la inițiatorul acțiunii și de la Petru Șoiman, am aflat că denumirea proiectului este „Tezaurul etnic special al Bucovinei”, iar scopul acestuia îl reprezintă promovarea tradițiilor, obiceiurilor, ocupațiilor și a folclorului

lui etniilor din sudul și nordul Bucovinei, care urmează să fie cercetate și incluse în circuitul turistic internațional. În acest sens, la Suceava și la Cernăuți a fost lansat un proiect comun, finanțat de Uniunea Europeană, în cadrul căruia, timp de un an și jumătate, se vor desfășura activități de documentare și se vor crea baze de date digitale.

În cadrul proiectului, vor fi propuse și dezvoltate 5 produse și servicii turistice cultural-tradiționale și multi-etnice comune. Vor fi proiectate 12 filme documentare și vor fi organizate târguri și festivaluri interetnice la Cernăuți și Suceava.

Proiectul „Tezaurul etnic special al Bucovinei”, finanțat de Uniunea Europeană prin Programul Operațional Comun România – Ucraina 2014-2020, va fi implementat de Fundația de Caritate și Întrajutorare „Ana” din Suceava, în parteneriat cu Liga Tineretului Român „Junimea” din regiunea Cernăuți, Asociația „Juventus” din Suceava și Centrul „Media BucPress” din Cernăuți, în perioada 1 ianuarie 2020 – 30 iunie 2021, prin Programul Operațional Comun Romania-Ucraina 2014-2020 și prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate (ENI).

Obiectivul general al proiectului îl reprezintă „Dezvoltarea turismului cultural în Bucovina istorică, prin facilitarea și promovarea patrimoniului cultural imaterial al etniilor conlocuitoare din județul Suceava și regiunea Cernăuți”.

Obiectivele specifice constau în: „Conservarea patrimoniului cultural imaterial a 7 grupuri etnice din județul Suceava și 5 grupuri etnice din regiunea Cernăuți, prin activități de cercetare, documentare și crearea de baze de date digitale cu patrimoniul cultural imaterial specific acestor etnii”, „Promovarea și revitalizarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial cu potențial turistic a 7 grupuri etni-

ce din județul Suceava și 5 grupuri etnice din regiunea Cernăuți prin evenimente culturale transfrontaliere și materiale tipărite, audio-video și on-line”, precum și „Introducerea elementelor de patrimoniu cultural imaterial al celor 12 etnii în circuitul turistic intern și internațional, având ca scop creșterea numărului de turiști”.

Beneficiari finali ai proiectului sunt: organizațiile grupurilor etnice, instituțiile publice, de învățământ și din domeniul cultural, precum și locuitori din județul Suceava și regiunea Cernăuți, implicați în activități sau conștientizați cu privire la importanța păstrării patrimoniului cultural imaterial multi-etnic transfrontalier.

E un început bun. Astfel de acțiuni trebuie continuate și extinse. Mult succes inițiatorilor!

Victor HRIHORCIUC,
vicepreședinte UUR

AVEM CAMPIONI MEDALIAȚI CU AUR LA EUROPENE!

Veștile bune din canotaj continuă. Medalia de aur cu numărul patru pentru România la Campionatele Europene de Canotaj Under 23 a fost câștigată la proba de patru rame masculin (BM4-), de către sportivii Florin Arteni-Fintinariu, Mugurel Vasile Semciuc, Ștefan-Constantin Berariu și Cosmin Pascari. Felicitări!

Mugurel Vasile Semciuc este un prieten vechi al nostru atât la propriu, cât și la figurat. La propriu, pentru că este din Rogojești, l-am avut ca elev, iar, la figurat, este prietenul publicației noastre pentru că ne-a adus numeroase medalii și a fost invitatul nostru într-un interviu. A fost prezent și la posturi tv centrale, făcând cinste României și comunității noastre. Imaginile sunt grăitoare!

În prezent sportivii continuă pregătirile pentru participarea la Jocurile Olimpice, de unde sperăm să se întoarcă victorioși.

Pozele la cald de la Campionatele Europene de Canotaj Under 23 surprind campioanele Adriana Ailincăi și Alina-Maria Balețchi, luând medalia de aur. Acestea sunt sportivele care ne-au reprezentat în proba de dublu rame feminin. Pregătite să facă performanță, lucrând individual și în perioada pandemiei, luptând pentru menținerea condiției fizice, ale noastre au reușit! Și anul acesta, pe 8 septembrie, la hramul satului, Alina-Maria Balețchi a fost primită cu aplauze, aducând cu ea, de pe podiumul european, medalia cea mai stăluitoare.

Claudia SEMCIUC

Un proiect cu finanțare europeană încheiat cu succes

La data de 6 august, în municipiul Iași, a avut loc conferința de închidere a proiectului „Integrarea străinilor în România: un proces continuu”, implementat, în perioada august 2019 – august 2020 de Fundația ICAR, în parteneriat cu Asociația Ecumenică a Bisericii din România – AID-Rom. Acest proiect, realizat la nivelul Regiunii 3, care cuprinde județele Suceava, Botoșani, Iași și Neamț, a fost finanțat de Uniunea Europeană, prin Programul Național – Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare. Pe parcursul derulării proiectului, la Conferințele semestriale au fost invitați și reprezentanții minorităților naționale din Iași, care ar putea beneficia de aceste facilități pentru cetățenii din țările lor de origine (studenți sau alte categorii de persoane), ce se află legal pe teritoriul României, în ideea de a disemina informațiile în rândul celor interesați.

Proiectul a avut ca scop integrarea socială a beneficiarilor unei forme de protecție, iar obiectivul general al proiectului s-a axat și pe contribuția la integrarea socială a beneficiarilor unei forme de protecție și a străinilor cu ședere legală în România, prin consolidarea unui

model de integrare regională conform cerințelor Programului Național – Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare. Obiectivele specifice proiectului au inclus contribuția la integrarea în societatea românească a beneficiarilor de protecție internațională și a resortisanților țărilor ter-

mânia, la solicitarea organizatorilor, filiala Iași a UUR a participat activ la acțiunile derulate, venind astfel în întâmpinarea beneficiarilor acestui proiect.

Organizatorii au adus mulțumiri Uniunii Ucrainenilor din România și filialei Iași a UUR pentru impli-

te cu ședere legală din județele Suceava, Botoșani, Neamț și Iași, precum și promovarea unui mediu favorabil procesului de integrare prin diseminarea de informații relevante și întărirea dialogului dintre toți actorii regionali implicați.

Deși nu a avut o legătură directă cu Uniunea Ucrainenilor din Ro-

care activă în derularea proiectului, prin prezentarea de propuneri organizatorilor și transmiterea de informații referitor la persoanele venite din Ucraina și din Republica Moldova (studenți și alte categorii), care se încadrau în categoria persoanelor care puteau beneficia de ajutor din partea AID-Rom.

În cuvântul rostit, am prezentat situația studenților din Ucraina, care învață în instituțiile de învățământ superior din Iași, faptul că, în anii precedenți, unii dintre ei au beneficiat de sprijin din partea organizației pentru rezolvarea unor probleme specifice (de la asistență juridică, până la cele sociale de zi cu zi: cazare, transport etc.) și am exprimat disponibilitatea de a colabora, în continuare, în limitele atribuțiilor și ale mandatului ce-l vom primi în a participa la alte proiecte ale organizației. Informațiile și materialele obținute, precum și datele de contact ale reprezentanților instituțiilor implicate au fost puse la dispoziția studenților ucraineni, care au participat la acțiunile derulate.

Am arătat că vom putea participa ca parteneri și la viitoarele proiecte ale AID-Rom, dar fără a implica organizația financiar. Filiala Iași a UUR se va implica în medierea discuțiilor, diseminarea informațiilor în rândul studenților și a altor beneficiari din Ucraina.

Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR

Dragii mei elevi, dragii mei copii!

Chiar dacă anii au trecut, și nu puțini (dacă-i numărăm din 1954, primul meu an de învățământ), la începutul fiecărui an școlar, gândurile mele se îndreaptă spre voi, generațiile mele de elevi.

Gândurile mele sunt nostalgice, blânde, calde ca o adiere de vară, iar rostirea lor, adresată fiecărei generații, dar și fiecăruia în parte, se concretizează în sublimul și emoționantul vocativ „Dragii mei elevi, dragii mei copii!”. Dintotdeauna, pe elevii mei i-am simțit drept copiii mei și așa cred că simt toate învățătoarele născute să educe generații de elevi.

Anul acesta, în mod special, mă gândesc la prima mea promoție, 1956-1960.

Au trecut 60 de ani! O viață de om! Privesc poza îngălbenită de timp, însă chipurile voastre de copii cu suflete inocente sunt bine conturate!

Vă știu după nume, prenume și diminutivul acestuia, după poreclă.

Ați fost 20! Toți în cămășuțe țesute de mame, cusute cu motive specifice portului ucrainean. Fe-

tele cu cosițe împletite și cordeluțe, băieții tunși. Modești, dar curăței. Iar eu tinerică, devotată și dornică să proftez.

Ce frumoși, ce inocenți! Dornici de cunoaștere! Sunt și acum atât de mândră de voi! Toți v-ați realizat în viață! Chiar dacă vremurile erau grele, ați răzbit! Cu disciplina muncii, cu hărnicia, cu lumina credinței, a școlii, a iubirii! Doi dintre voi ați reușit să aveți studii superioare – profesoara Iustina Lazăr, filolog, și Nicolaie Grijac (Kolea Poștarik), silvicultor; de asemenea, asistenta medicală Maria Grijac (Rigovișka); câțiva antreprenori, agricultori, buni gospodari și gospodine.

La cei 83 de ani, vă îmbrățișez duios, vă stimez, vă iubesc, iar gândurile îndreptate spre voi îmi întineresc sufletul cu 60 de ani! Iar pentru cei care nu mai sunt printre noi, un gând pios!

Învățătoarea Maria Ardelean (născută Herea) a absolvit Școala Pedagogică ucraineană din Sighet, care a fost înființată în 1945, având sediul în clădirea de pe strada Avram Iancu, actualul sediu al UBB-ului, extensiunea Facultății de Geografie din Sighetu Marmăției.

În 1950, la 13 ani, au fost aduși la școala din Sighetu Marmăției mai mulți copii din Rona de Sus, în clasa a VII-a. În 1951, în urma unei testări a aptitudinilor muzicale, Maria Herea a fost repartizată în clasa de învățători. Așa săraci cum

erau, au avut parte de niște dascăli de excepție, foarte bine pregătiți, care le-au luminat viețile. Majoritatea erau refugiați din Bucovina. Ianicevki era administrator, un om extrem de bun, de priceput, Drapaka Rahilea și Hordeciuk Olga, profesori de pedagogie, Daneliuc, profesor de geografie, Onesciuc, de istorie, Neamțu, limba rusă, Bucicovschi Vasile, profesor de matematică, Mitrișniuc Mihai, profesor de muzică, Pavlic Bogdan, profesor de fizică, Pavliuc Ilie, de chimie.

Practica pedagogică a făcut-o începând cu anul II – practică observativă. Din anul III, au ținut lecții de probă, iar, în ultimul an, au făcut practică pedagogică la țară timp de o lună, însoțiți de profesorul metodist.

Examenul de stat l-a susținut în 1954, fiind a cincea promoție de ucraineni. Din cei 27 de elevi prezentați la examenul de stat, au reușit doar 24. Au fost repartizați în tot județul, întrucât era mare nevoie de învățători. Maria Herea a fost repartizată în Poienile de sub Munte, pentru stagiatură.

În anul școlar 1955-1956, ajunge la Școala din satul natal, Rona de Sus, unde îl cunoaște pe viitorul soț, Nicolaie Ardelean, absolvent al aceluiași liceu, unde va profesa până la pensie, 1990. Căsătorită din 1959 și-a întemeiat o familie de care este foarte mândră. Două fiice, Odarca și Maia, ambele dascălițe și doi nepoți, Alexandra și Rareș.

Prin mâinile ei au trecut nouă generații de elevi, primele trei promoții fiind de secție ucraineană, iar ultimele șase – secție română. O învățătoare cu vocație, de excepție.

A dat generații de elevi foarte bine pregătiți, de care este foarte mândră.

Este apreciată și respectată de comunitate (ucitelka Ardeleanka), de foști colegi, de foști elevi, care nu uită s-o salute și s-o întrebe „Ce mai faceți, doamna învățătoare?”.

Maria ARDELEAN

„Noi suntem călătorii fără călătorii“

Sintagma de mai sus am auzit-o în ianuarie, pe când mă aflam în autocar, în drum spre Italia. La început, mi s-a părut fără vreun sens, dar cu timpul am realizat că aş putea să mă consider şi eu din categoria aceasta. În fond, nu eram într-o călătorie, în sensul modern al cuvântului, care să fi urmărit atingerea unor obiective dinainte fixate. Plecasem, imediat după sărbători, ca să-mi revăd rudele din Bălceşti, întrucât, de la un timp, mai toate se mutaseră în Italia. Eram cea mai în vârstă dintre pasageri, deoarece toţi ceilalţi mergeau la muncă. De aceea, nu eram surprinsă, când mă tot întreba câte cineva ce vârstă am şi cum de m-am încumetat să fac asemenea călătorie, la etatea de 80 de ani. Explicam, cu o oarecare jenă în glas, că unica mea soră este plecată, împreună cu ambii săi copii, stabilindu-se în oraşul Alessandria. Acolo s-au născut, între timp, şi cei trei nepoţi ai săi, care, se înţelege, au primit cetăţenie italiană. În plus, în mod surprinzător, tot acolo l-am reîntâlnit, în biserica românească, şi pe nepotul meu după văr, pe Vasile Daneliuc, fiindcă şi el locuia, împreună cu familia, la doar 25 km faţă de oraşul pomenit.

Odată ajunsă în Italia, tentaţia unei călătorii de-adevăratelea a început să-mi încerce sufletul. Mă îmboldeau şi rudele, deoarece drumul din Torino spre Paris, unde trăieşte fiul meu Florin, durează numai 5 ore. Nu l-am mai vizitat de peste 10 ani, lucru explicabil prin faptul că ne revăzusem în ţară, în mai multe rânduri, la mare. Aşadar, am dat curs invitaţiei acestuia şi am beneficiat de un nesperat sejur parizian, între 13 şi 17 februarie. Din dorinţa de a petrece cât mai mult timp cu fiul, am ieşit doar de două ori în oraş. Cu firească nostalgie, am revăzut minunata Grădina Luxemburg, care m-a întâmpinat cu aceeaşi miraculoasă grandoare. Acolo, totul este aranjat perfect, acolo, se găsesc mereu plante înflorite, acolo, anotimpurile s-au suprapus. Într-o altă zi, mai mohorâtă, am mers, să contemplu, cu durere în suflet, înfăţişarea de acum a greu încercatei Notre Dame. Nu ne puteam apropia mult, ca să facem fotografii, dar nici nu era de dorit. Clădirea are schele şi este împresurată, de jur împrejur, cu pancarte uriaşe, care cuprind nenumărate imagini mărite, înregistrând mai multe etape ale dezastrului.

La doar o săptămână după întoarcere în Italia, se iveşte o nouă ocazie de plecare în Franţa, de data aceasta, spre Grenoble. Invitaţia venea acum dinspre fiul cel mic, Emil, care are doi copii studenţi în acel oraş, pe Francisc şi pe Agnes. Argumentul principal este că drumul din Torino într-acolo durează aproximativ 5 ore, cu trenul, cu autocarul ori cu automobilul. Cum din Oneşti spre Bucureşti fac tot 5 ore, cu autobuzul, am dat curs şi acestei tentaţii, de parcă mi-ar fi şoptit ispititorul: călătorului îi şade bine cu drumul. Numai că de data aceasta lucrurile deveneau mai complicate. În primul rând, prin faptul că la Grenoble a dorit să meargă şi nepoata de soră, Nadia, ca să-şi reîntâlnească verişorii din Bucureşti. În plus, era în vacanţă. Se opuneau, însă, părinţii ei, care, în general, sunt deosebit de grijulii pentru fiica lor, cardiacă cronică. Iar acum precauţiile s-au accentuat, dată fiind ameninţarea cu virusul atât de contagios. Până la urmă, dorinţa Nadiei s-a împlinit, datorită unei neaşteptate propuneri venite din partea familiei Daneliuc. Şi ei ţin foarte mult la Nadia, de aceea s-au oferit să ne ducă cu maşina lor până la Grenoble, aducând argumentul hotărâtor: astfel, o vom feri de aglomerări de oameni.

Plecarea a fost stabilită pentru 21 februarie, într-o după-amiază de vineri, astfel că am ajuns la destinaţie pe la orele 20. Nepoţii m-au aşteptat amândoi în locul indicat, fără să bănuiască că vor

beneficia şi de surprize: revederea cu Nadia şi cunoştinţa cu familia Daneliuc. Pentru vizitarea oraşului, aveam la dispoziţie ziua de sâmbătă şi trei sferturi din duminică. I-am lăsat pe gazde să întocmească un plan minimal, încât să fructificăm timpul cât mai judicios, dar şi plăcut pentru fiecare dintre noi. Pentru turul oraşului, am căzut de acord cu toţii. Primim cu mirare o primă informaţie: oraşul, aflându-se într-o depresiune a Alpilor, este considerat cel mai poluat din Franţa. Se vor impune curând anumite restricţii de intrare pentru vehicule. Nouă ni se pare că este un oraş foarte curat şi îngrijit cu multă acurateţe. Este, însă, cam prea cenuşiu, atât prin culoarea clădirilor vechi din centru, cât şi prin raportarea la culoarea munţilor, acum mai toţi dezapeziţi, care îl „ghemuiesc“ şi îl „încarcerează“, – aşa ni l-a prezentat gazda noastră, studenta Agnes. Dar tot ea deţine şi o soluţie, „filosofând“ ceva mai optimist: „Oraşul e special şi trebuie hrănit de iubirea celor care îl locuiesc sau care sunt trecători prin el“. Când am întrebat-o prin ce anume este special, mi-a răspuns, enigmatic, că asta depinde de persoană. Pentru mine, ca lingvist, ar putea fi interesant să ştiu că mă aflu în oraşul natal al lui Champollion, cel care a descifrat hieroglifele egiptene. Atunci fratele ei Francisc, student şi el la Litere şi filosofie, s-a grăbit să adauge că pentru un profesor de literatură ar fi mai interesant să ştie că aici s-a născut şi a scris părintele realismului, Stendhal. Numele acestuia îl poartă nu doar liceul în care a învăţat, iubind mai cu seamă limba latină, ci şi cea mai veche dintre cele cinci universităţi ale oraşului. De asemenea, există un muzeu dedicat marelui romancier, precum şi alte clădiri, marcate prin plăcuţe comemorative dedicate acestei personalităţi. Am primit cu bucurie informaţiile şi ne-am lăsat ghidaţi de gazdele noastre bine pregătite către obiectivele menţionate. După prânz, programul a fost dedicat cumpărăturilor, urmate de o seară prietenească, împreună cu ceilalţi studenţi colocatari, zece la număr. Nu stau în cămin studenţesc, ci într-o clădire care se numeşte „Maison Catholique de l'Etudiante“. Este un spaţiu larg, primitor, cu trei nivele, cu un imens salon, dotat şi cu pian, cu săli de menaj, cu o bucătărie cât două apartamente legate, care este dotată cu tot ce-i util unor studenţi, ce se autogospodăresc. Există şi o sală pentru spectacole, ba şi o capelă, unde studenţii, exclusiv de confesiune catolică, pot beneficia de liturghii ori se pot ruga individual. De aceea, am şi refuzat să ne deplasăm la vreun restaurant. Am cinat şi am prânzit împreună, cu bunătăţi mixte, româneşti, aduse de noi, unele chiar din ţară (mămăligă cu sarmale, salată ucraineană de varză cu morcovi şi chimen, sfeclă roşie cu hrean, magiun de prune) şi locale, propuse de gazdele noastre (cârnăciorii aromaţi, vreo opt-nouă specialităţi de brânzeturi franţuzeşti şi, din abundenţă, celebrele madlene proustiene).

În privinţa zilei următoare, nu a fost atât de uşor să cădem cu toţii de acord, astfel că micul nostru grup s-a împărţit în două: adulţii optând pentru Muzeul etnografic şi pregătirea prânzului de duminică; tinerii, pentru programul liber, dimineaţa, şi pentru urcuşul cu telefericul. Ultimul obiectiv a fost foarte dorit de Nadia, dar pus sub semnul întrebării de restul grupului tânăr şi amendat cu serioase reţineri, din partea adulţilor. Puteam petrece sus doar o oră, pentru că se pierdeau altele, aproximativ trei, cu statul la rând, pentru cumpărarea biletelor. Or, tocmai aici apărea riscul de a ne găsi în aglomerare de oameni. Cum Nadia stăruia cu insistenţă, am recurs la înjghebarea unor măsuri de protecţie: fulare bogate, bune pen-

tru acoperit atât gura, cât şi nasul. Consider, abia acum, că am reuşit să înfruntăm pericolul nu doar prin faptul că eram astfel echipate, ci şi datorită celorlalţi oameni, care s-au comportat corect, păstrând distanţa de un metru şi nediscutând unul cu celălalt în tot acest timp. Lângă noi, a aşteptat un grup de ruşi, dar asta s-a aflat abia sus, când au început să vorbească între ei. Cei mai mulţi se îndeletniceau cu telefonul mobil şi doar o parte dintre ei admirau peisajul din jur. Şi aveau ce admira, căci totul în jur părea ireal de luminos, scăldat fiind de un soare neaşteptat de călduros, în miez de februarie. În parcuri, înfloreau maci şi irişi, s-au văzut şi pomi înfloriţi, mulţi oameni purtau haine cu mâneci scurte. Până la urmă, faptul că am reuşit să beneficiem de priveliştea panoramică a acestui „oraşel-căuş“, cum ni se părea de sus, brăzdat de răul cu un nume ciudat, Drac, a constituit momentul cel mai emoţionant al scurtei noastre „aventuri“ franceze.

La despărţire, se auzeau mulţumiri, felicitări şi promisiuni de revenire, întrucât oraşul încă are multe de arătat. Din corul acesta vocea mea lipsea. Ce vise aş mai fi avut curaj să-mi făuresc, la anii mei, când şi acesta, deja împlinit, mi se pare în continuare a nu fi o realitate? Totuşi, brusc, m-am surprins şi cu un alt gând: de nu aveam anii aceştia, nu aş fi avut nici nepoţi studenţi, prin urmare, nu aş mai fi ajuns nicidecum să vizitez minunea de Grenoble...

Drumul de întoarcere spre Italia a fost cu surprize plăcute, oferite nouă din partea lui Vasile, care a şi afirmat că acela a fost asul lui, scos din mână abia acum. A plănuvit, încă de acasă, ca să nu ne întoarcem pe aceeaşi rută, cu toate că era mai scurtă (trecusem prin foarte multe tuneluri, dintre care unul avea 12 km), ci să rulăm pe vechiul drum alpin, ca să avem prilejul să admirăm vârfurile înzăpezite mult mai îndeaproape şi ca să trecem şi prin unele staţiuni de munte, precum aceea în care am şi făcut un scurt popas, renumita Sestriere, unde se organizează chiar şi concursuri olimpice de ski. Aici, am văzut zăpada şi de un metru, aici, am şi luat-o în mâini, pentru a face bulgări. Nadia a fost şi acum nespuse de fericită, zicând că se simte o Heidi ceva mai mare. Într-una din fotografii, se poate vedea o încercare de bătaie cu bulgări, între ea şi Vasile, cu toate că aceştia erau prea apoşi şi grei, din cauza căldurii mari din acea zi.

Însă bucuriile ei s-au risipit destul de repede, o dată cu întoarcerea în Alessandria. Nadia, eleva în clasa a XI-a, nu se mai arătase fericită, când a aflat că vacanţa s-a prelungit, pe un termen neprecizat, deoarece elevii trebuie să o considere şcoală de la distanţă. Scriitorul Boccaccio, care fusese amănat vreo trei săptămâni, din motive lesne de presupus, va trebui să fie abordat de elevi acasă, conform indicaţiilor primite online, prin telefoane. Aşadar, sărmanii elevi vor citi individual fragmentele selectate din „Decameronul“, în această atmosferă neprielnică, dar şi puternic viciată de mass-media agasantă, zi de zi, ceas de ceas.

La 2 martie, am avut norocul să revin acasă cu bine şi, astfel, a luat sfârşit voiajul meu, pe jumătate, în interes familial, pe jumătate, în cel turistic. Stau în casă, izolată voluntar, am timp să reflectez. Chiar dacă nu Stendhal a inventat cuvântul „turist“, este neîndoios faptul că el l-a pus în circulaţie, prin publicarea lucrării, în două volume, „Memoriile unui turist“. În adevăr, scriitorul şi militarul Stendhal a iubit călătoriile, a vizitat foarte multe locuri şi ţări, a ajuns şi în Rusia, cu Napoleon, în 1812, a descris bătălia de la Borodino şi Moscova în flăcări. Are, prin nordul Europei, chiar şi o plăcuţă memorială, mai exact în Vilnius.

Cu ce învăţăături m-am întors? Cu ce cunoştinţe mă voi îmbogăţi? Încotro se îndreaptă lumea asta? Tineretul cum gândeşte? (Când nepoţii sunt întrebaţi de ce au ales filosofia şi ce vor face în viitor, ei zâmbesc şi tac. E ca şi cum ar răspunde: vom vedea noi atunci).

Revăd fotografiile. Tinerii au ochii strălucitori, feţe luminoase, zâmbete calde. Şi îmi spun: omenirea are viitor.

Valeria ŞOUCALIUC

Învățătoarea Anna Furdi i-a părăsit pe cei dragi pentru totdeauna

S-a născut în iarna anului 1936, într-o lună geroasă, la 13 decembrie, în satul Copăcele, județul Caraș-Severin din părinți ucraineni, Vasile și Polania Hleba.

A iubit foarte mult satul natal, un sat înconjurat de păduri ușor accesibile, care a fost pentru Anna, ca și pentru sute de copii, leagănul bucuriilor și al neajunsurilor. Acest pământ, binecuvântat de Dumnezeu cu oameni cinstiți, modești și păduri pline de ciuperci, nu va putea fi uitat niciodată.

Primele clase gimnaziale le-a făcut în satul natal, apoi, a urmat Școa-

la Pedagogică din Lugoj, județul Timiș. După terminarea școlii, devenind învățătoare, a pus creionul în mână a zeci de generații de elevi din satul Zorile (comuna Copăcele), și, ulterior, din Caransebeș, unde a activat în cadrul Liceului Pedagogic mai bine de 20 de ani. S-a căsătorit cu învățătorul Ivan Furdi din satul vecin, Zorile, din care au rezultat trei copii minunați: Alexandru (Sașa), Adrian și Adina. În activitatea ei didactică, s-a dedicat profesiei cu seriozitate, devotament și profesionalism. A fost apreciată de colegi, cadre didactice și de elevi pe care i-a format ca oameni. Pentru a obține rezultate bune la clasă, tot timpul avea o colaborare strânsă cu părinții elevilor, iar metodele ei dădeau rezultate, atât în procesul instruirii, cât și în cel al educării acestora, făcându-se remarcată și, întotdeauna, no-

tată cu punctaj maxim. Personal am cunoscut-o foarte bine, ca și pe ceilalți dascăli din Copăcele. Ne-am născut amândouă în același sat, iar, mai târziu, am lucrat la școala din Copăcele, unde am avut ocazia s-o cunosc și mai bine prin activitățile și responsabilitățile ei, fiind foarte corectă și ambițioasă. Am ținut legătura cu ea chiar și după schimbarea domiciliilor noastre, Ana, la Caransebeș, iar eu, la Lugoj. Ana a fost o fiică și o soție devotată, precum și o mamă minunată. Cu dragoste, înțelepciune și umor (așa a fost firea ei) a fost întotdeauna alături de copiii săi, învățându-i să fie o familie unită, cultivând în ei dragostea pentru cei din jur, bucuria pentru viață și credința în Dumnezeu. A avut o viață frumoasă, cu bune, cu rele peste care a trecut cu demnitate, împăcare, dar pierderea înainte de vreme a fiului

mijlociu, Adrian, a fost o încercare prea grea pentru sufletul unei mame. Neîmpăcarea cu gândul „De ce?“, o moarte fulgeră, toate în timp de doi ani au distrus-o. A plecat dintre noi la vârsta de 83 de ani, discret și elegant, la fel cum a trăit. A stat în casă cu fiica ei Adina, cu ginerele Dorin și nepoata Anduța, pe care a iubit-o foarte mult și care o ajuta în treburile gospodărești, mai ales în vacanță. Am fost alături de familia îndoliată, prieteni, cunoscuți, copii împreună cu nurerile și ginerele. Slujba de înmormântare a avut loc la biserica ortodoxă din satul Jupa, unde a locuit. De asemenea, s-au despărțit de Ana nepoții, strănepoții, toată familia ei. Sufletul ei a plecat spre veșnicie, dar ea rămâne vie în memoria noastră, mereu dornică să ne întâlnească, să vorbească cu noi, pururea deschisă și comunicativă. Dumnezeu s-o odihnească în pace!

Nu te vom uita niciodată!

Anna BERECHI

A plecat și Mihai

o citea cu nesaț. L-au caracterizat omenia și bunătatea. Oricui îi acorda sprijin moral, dar și material dacă i s-a cerut. Dar cel mai mult iubea copiii. A dovedit înțelegere, compasiune pentru copilul meu, rămas și el orfan de tată la doar 4 luni, tatăl lui „plecând” la doar 26 de ani. Niciodată, dar niciodată, n-am avut probleme, cum, de obicei, se întâmplă cu al doilea tată. Pentru aceasta îi mulțumesc și acolo unde se află și-l rog pe Dumnezeu să țină cont de acest lucru.

A fost încadrat ca învățător la Argel – Câmpulung, unde era și director, apoi, la Brodina, ca profesor de sport, director de Cămin cultural, președinte al filialei UUR Brodina timp de 25 de ani. Atât ca profesor de sport, cât și responsabil cu activitatea culturală a avut merite deosebite. Întotdeauna venea de la Vatra Dornei ori Brașov, unde se desfășura „Daciada”, cu multe diplome. La fel, la „Cântarea României”. La moartea lui, s-a văzut prețuirea rodului stăruințelor lui: oameni de toate vârstele au venit, cu mare tristețe și uimire, să-și ia rămas bun de la acela care a fost un mare Om. Cu toate că nu a avut copii proprii, a fost un tată adevărat, un bunic adevărat. Atât de bucurios și mândru era văzându-l pe nepotul lui cu două diplome – inginer TCM și pilot, de parcă ar fi vrut să spună: „Îmi seamănă mie!”. Cât de trist trebuie să fie acum „dincolo”, când nepotul trebuie să muncească, deocamdată, într-un domeniu în care nu are pregătire. Cred că se roagă și el să treacă nenorocirea care a cuprins întreg mapamondul. Inundațiile din vara asta au grăbit curmarea vieții lor omenești. Un fost elev, tată cu 10 copii, un om de o bunătate ieșită din comun, harnic, priceput la toate, a murit luptând cu apa care năvălea în grădina, apoi, în solarul lui. Soțul meu a fost să-și ia rămas bun de la el, a venit acasă foarte afectat, cu lacrimi a povestit cum copiii lui, familia îl plângeau. După 2 ore de la întâmplare, a murit și el, măturând nămolul, nisipul pe care apa îl aduse din drum în ograda noastră. Cu o zi înainte, au măsurat iarăși terenul de pe marginea râului, pentru a construi diguri de apărare. Iarăși, promisiuni, iarăși, „o să”, în loc de „am făcut”. Văzându-l căzut, cu lopata într-o parte, mătura în altă parte, m-a cuprins un șoc emoțional intens, de o violență inimaginabilă – șocul comunicării senzoriale și psihice întrerupte: a nu-l mai auzi vreodată, a nu mai respira pentru vecie același aer împreună. M-a cuprins un sentiment de depersonalizare, de frustrare, de dezolare, chiar de amputare ca supraviețuitoare, ca și tentația disperării: o durere cernită în

inima mea; tot ce privesc se prefacă-n moarte, tot ce aveam în comun cu el a devenit o crucificare cumplită pretutindeni, dar el nu va mai veni niciodată cu adevărat. Pe 19 august, la ora 9:30, eu cu colega mea, Anna Grosariu, am plecat în grădină să culegem păstăi. Deodată, am văzut un om venind în curte, apoi s-a îndreptat spre bucătărie, unde ușa era deschisă. Eu am strigat: „Alo, sunt aici!”, și m-am deplasat spre casă să-l întreb ce dorește. Când am ajuns la ușa bucătăriei, nu era nimeni. Am verificat toate camerele, dependințele, nu era nimeni. Era el, Mihai, soțul meu, l-am cunoscut după hainele în care a murit. L-am văzut doar cu spatele. Viața îmi este groaznică fiindcă nu mă așteptam să trăiesc, din nou, înjumătățit. Un vâl negru pare să se desfășoare peste toate lucrurile, în lipsa lui totu-i pustiit. Dispariția unui partener provoacă celui rămas o suferință de nevindecă. Admirabilă virtute este moartea. Ea dezvăluie viața. Cât trăiește, omul nu e văzut de oricare dintre noi decât înspre partea care-i slujește sau îl stânjenește. Îndată ce moare, văzut sub mii de noi aspecte, se disting toate ițele felurite prin care era legat de lume. Calitățile celui dispărut ies la iveală cu putere, în vreme ce defectele se estompează. Nu se poate iubi perfect decât ceea ce s-a pierdut pentru totdeauna. Apar regrete, remușcări chiar pentru supraviețuitori. Moartea ne face să uităm slăbiciunile ființelor dispărute, ea nu ne lasă decât regretul tăcerilor noastre. Chiar gesturile care ne păreau fastidioase ori ridicole devin, în ochii celor rămași, lipsiți pentru totdeauna de acest spectacol, mișcătoare și melancolice. Să nu refuzăm niciodată celor ce trăiesc tandrețea pe care remușcările noastre o vor oferi în zadar umbrei lor. Aceste remușcări dezvăluie un sentiment acut al vinovăției, al durerii morale. Tot acum, se pune întrebarea dacă s-a făcut într-adevăr tot pentru a răspunde nevoilor, dorințelor celui ce nu mai este. O întreagă societate este afectată de moartea unui singur om. Acest om a fost Mihai Gheorghi care era sufletul comunei, implicându-se în relațiile afective, familiale, sociale, culturale. Nu numai cei în mijlocul cărora a trăit îl regretă, ci și cei de peste hotare pe care i-a primit cu bucurie, i-a ajutat la nevoie. Mesaje cu regrete nu conțin decât vină. Climatul de disperare, de durere, privind cu nostalgie fotografiile din momente fericite, ale evenimentelor din viața noastră, este la fel dacă nu mai periculos decât coronavirusul. Mă rog la Dumnezeu să-l așeze în lumea dreptilor alături de colegii lui de clasă de la Liceul din Siret. Îi amintesc doar pe ultimii: Hapenciuc Nicolae și Hariuc Dumitru. Aceștia erau cei mai înalți, cei mai arătoși, cei mai „căuțați”, mai ales de fete. Azi, formează o echipă frumoasă: profesor, iubitor de artă (profesor de desen), poet.

Artemizia GHEORGHII

Evocare literară ucraineană a evenimentelor din vremea domnitorilor Moldovei Alexandru cel Bun și Ștefan cel Mare

(Urmare din numărul 413-414)

Utilizarea formulelor poetice stereotipe în momentele hotărâtoare ale conflictului baladei românești, tradusă (?) ori rezumată (?) de scriitorul ucrainean, dă naștere unor întrebări inerente: 1) în ce limbă i-a prezentat păstorul de vite lui Makovei, lângă Putna, legenda – în proză sau în versuri? și 2) episodul cu păstorul putnean este unul real sau plăsmuit de Makovei prin analogie cu episodul ciobănașului argeșean?

Alte probleme cad sub incidența rectificării: plasarea de către Makovei a acțiunii baladei argeșene în Moldova nu reprezintă o licență poetică, cum considera Magdalena Kuțiuik (contraargumentarea v. în faptele prezentate anterior în articolul de față), iar aprecierea de către ea drept „acțiune inumană” a lui Ștefan cel Mare de îndepărtare a schelelor înainte de coborârea meșterilor de pe acoperișul mănăstirii nu reprezintă „o umbră involuntară a figurii” voievodului, căci prin reeditarea poruncii lui Ștefan cel Mare, Osyp Makovei nu s-a abătut de la subiectul baladei, cunoscut la toate popoarele balcanice. Dimpotrivă, prin omiterea poruncii voievodale, scriitorul ucrainean ar fi denaturat subiectul care, conform interpretărilor sale, mai ales a aceleia dată de filozoful și poetul Lucian Blaga în opera sa dramatică „Meșterul Manole”, reprezintă unul dintre miturile fundamentale ale românilor: jertfa supremă pentru ridicarea edificiilor nemuritoare.

Ultima povestire, «Як брат сестру продав туркам» („Cum fratele și-a vândut sora turcilor”), din culegerea lui Osyp Makovei, este interesantă, cel puțin, din două puncte de vedere: 1) ca zugrăvire beletristică a măreției figurii lui Ștefan cel Mare, un desăvârșit strateg militar în a sa bătălie victorioasă din 1475, cu Suleiman Pașa și 2) ca o iscusită „topire” în discursul narativ al baladei ucrainene «Роман і Олена» „Roman și Olena” (III-a, 15, conform catalogului întocmit de O.I. Dei), care aparține ciclului baladesc din secolele al XIV–XV-lea cu tema vânzării fetelor sau nevestelor la turci, având următorul conținut: vândută/dată la târgul de la Suceava de către fratele ei, Roman, turcului pe o pereche de cai arabi, Olena, nedorind să trăiască cu turcul, se sinucide, înfingându-și cuțitul în inimă.

Ivan Franko, cercetând această baladă, pe baza variantelor culese începând cu anii '30 ai secolului al XIX-lea în arealul Pocuției, reconstituie posibila ei structură completă și menționează faptul că, în secolele al XIV–XV-lea, Suceava „a fost o importantă stație (oprire) a caravelor negustorești care se deplasau din Polonia la Țarigrad și înapoi” [privilegiul utilizării nestingerite a acestei căi comerciale a fost acordat, în anul 1387, negustorilor lipoveni de către regina Poloniei Jadwiga, reconfirmat, apoi, de către Alexandru cel Bun la 8 octombrie 1408, menținut, în continuare, de către Ștefan cel Mare și de alți domnitori ai Moldovei – I.R.] și era „cunoscută, de asemeni, datorită slăvitei sale târguri, unde se făcea schimbul mărfurilor orientale cu cele apusene sau, ocazional, precum în cântecul nostru, cu marfă vie – fete și neveste”. Târgul de la Suceava a devenit un topos folcloric. Acolo se desfășoară, spre exemplu, acțiunea colindei ucrainene cu tema vânzării calului: „Hei prin târg, prin târg, prin târg-n Suceava, /.../ Un tânăr june calu’ și-l pimbă, / De frâu îl poartă, lui îi cuvântă: / Calule, te-oi vinde peste mare / Turcilor – pe o sută de coroane...”.

Probabila existență a târgurilor cu vânzarea „mărfurilor vii” este pomenită de Tache Papa-hagi în articolul „Vinderea soției” („Paralele folclorice”, 1970, p. 147-152).

Ivan Franko, scriitor și savant cu recunoscuta sa perspicacitate, înclină, totuși, să creadă că personajul baladei, Roman, ar fi fost o persoană reală, „probabil, un om liber și avut (...) care trăiește aproape de Ceremuș”, de unde „vine la Suceava, la târg”. În povestirea sa, și Makovei îl consideră un personaj istoric, atribuindu-i însă o origine suceveană [din acest moment al narațiunii, începe „topirea” baladei ucrainene într-un discurs, în care Ștefan cel Mare figurează ca personaj principal, și se configurează, de fapt, intriga povestirii – I.R.], drept fiu al îngrijitorului hergheliei lui Ștefan cel Mare de la Țțani, cunoscut doar cu numele de botez, Ian (?), care avea de gând să-l însoare pe fiul său, Roman, cu fiica „marelui spătar Sacheș (?)”, iar pe fiica sa, Olena, „s-o căsătorească cu vornicul Crasnăș” [singurul găsit, până acum, ca personaj istoric, cf. https://ro.wikipedia.org/wiki/-Ștefan_cel_Mare].

„Însă, scrie Makovei, până să se ajungă la nuntă, la Suceava s-a petrecut un fapt pe care nimeni nu a putut să-l înțeleagă”: „...după Iordan” [în izvoarele românești – la 10 ianuarie 1475], Ștefan cel Mare, cu 40.000 de oșteni îl învinge pe Suleiman Pașa cu oastea sa de 120.000 de luptători pe râul Racova, în preajma târgului Vaslui. Ștefan cel Mare, relatează Makovei, „știa că Suleiman nu-l va ierta în această confruntare” și „a trimis solii la toți cnejii creștini”, inclusiv Papei de la Roma, „ca să-i vină în ajutor”, „dar, până la urmă, nu a putut să se bizuie pe ajutorul nimănui, ci doar pe el însuși”. „Și Ștefan strașnic i-a bătut pe turci (...). Multă înțelepciune i-a trebuit și o deosebită pricepere în luptă ca să biruie o forță turcească atât de mare, și Ștefan a reușit”. Victoria lui Ștefan cel Mare a fost apreciată admirativ în „Letopisețul anonim al Moldovei” („În anul 6983 (1475) ianuarie 10, marți (...) la Vaslui (...) Ștefan voievod, cu mila lui Dumnezeu le-a dat (...) pe acele limbi necredincioase în ascuțișul sabiei și au căzut atunci mulțime mare (...).” de cronicarul polonez Jan Długosz, contemporan cu evenimentele („...Ștefan (...) cu puterea minunată a lui Dumnezeu a nimicit toate grupările turcești având abia 40.000 de luptători, între care cea mai mare parte erau țărani”), de cronicarul turc Sa’s ed-Din („...armata turcă a pierdut majoritatea oamenilor”), de Papa Sixt al IV-lea, care l-a numit drept „principele creștinătății” („...faptele tale săvârșite până acum cu înțelepciune și vitejie contra turcilor necredincioși, dușmanii noștri, au adus atâta celebritate numelui tău, încât ești în gura tuturor și ești de către toți foarte mult laudat”).

După acest moment de glorie, în curgerea narațiunii, scriitorul introduce un fapt neașteptat: îngrijitorul hergheliei voievodale, Ian, este învinuit de colaborare cu turcii, dus, împreună cu fiul său, Roman, în cetate, unde este decapitat, iar lui Roman i se aplică „o bună învățătură de minte, ca să nu facă precum tata”.

Într-o astfel de situație, de căsătoriile dorite de Roman și Olena nu mai putea fi vorba.

Gândul lui Roman se îndreaptă acum spre găsirea căii de ieșire din dizgrația lui Ștefan cel Mare.

Ioan REBUȘAPCĂ

(Continuare în numărul următor)

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A TRADUCĂTORULUI

În fiecare an, la data de 30 septembrie, se sărbătorește Ziua Internațională a Traducătorului. Pentru reprezentanții uneia dintre cele mai vechi profesii, sărbătoarea lor a apărut abia în anul 1991, fiind instituită de către membrii Federației Internaționale a Traducătorilor în ziua morții Sfântului Ieronim, care a tradus Biblia în latină și e considerat patronul traducătorilor.

Meseria de traducător este printre cele mai importante din lume, deși, în ultimul timp, se încearcă înlocuirea celor care o practică cu dispozitive de traducere automată și chiar sincron. Fără traducători, multe opere literare și din cinematografie, multe din realizările științei și ale tehnologiei ar fi inaccesibile publicului larg. Traducătorii sunt cei care fac ca oamenii din diferite țări și de pe diferite continente să găsească o limbă comună, cu ajutorul lor, de exemplu, încheindu-se acorduri între state, instituții etc. Și, cu toate că au existat mai multe încercări de a crea o limbă universală, niciuna dintre nu s-a materializat. La urma urmei, fiecare dintre limbile „native” are propriile sale caracteristici și propria sa înțelepciune. De exemplu, în chineză, caracterul care înseamnă „probleme”, „necazuri” și „certuri” este reprezentat prin „două femei sub același acoperiș”.

Subtilitățile traducerilor nu se supun unor reguli stricte, și, cu atât mai mult, în cazul traducerilor online. Profesioniștii în domeniul traducerilor zămbesc când aud declarațiile laudăroase ale dezvoltatorilor IT cum că inteligența artificială, în viitorul apropiat, îi va lăsa fără obiectul muncii. Specialiștii în domeniul traducerilor știu foarte bine că este puțin probabil ca un program să poată transmite corect un joc de cuvinte sau să citească subtextul (printre rânduri).

Traducerea mesajului oral sau a textului scris dintr-o limbă în alta este o artă. Multe depind de acuratețea și integritatea semantică a traducerii. De la căderea Turnului Babel, a existat o altă nevoie stringentă în viața umană: înțelegerea reciprocă între diferite popoare a devenit o problemă urgentă, dar Dumnezeu nu l-a abandonat pe om, oferind multora dintre noi un adevărat dar pentru a înțelege și a (re)comunica din/în discursurile străinilor noștri. Unii au dificultăți în a înțelege diferite limbi, alții înțeleg totul din mers, dar, până în prezent, în ciuda progreselor moderne și a progreselor în automatizarea proceselor de traducere dintr-o limbă în alta, avem adesea nevoie de un traducător calificat profesional, a cărui muncă merită o atenție specială. Nu este de mirare că celebrul poet rus Alexandr Pușkin a numit acești oameni înzestrați „caii progresului”.

Se crede că profesia de traducător, mai ales în cazul traducerii sincron, este a doua cea mai dificilă din lume după cea de pilot. Această opinie este împărtășită chiar de către profesioniști. În cele din urmă, fiecare nouă rostire / comandă este un fel de test, în special, pentru memorie și inteligență.

Dacă ești traducător cu adevărat, ești în același timp și deținător de secrete: este strict interzis să dezvălui terțelor persoane conținutul negocierilor la care ai participat. În plus, trebuie, pur și simplu, să fii interesat de finalizarea cu succes a cauzei în care ești implicat ca traducător. Pentru a face acest lucru, apropo, trebuie să faci tot posibilul și, uneori, chiar imposibilul, pentru a adăuga o dispoziție specială traducerii, a o colora emoțional și intonațional și, în același timp, pentru a transmite cu precizie mesajul interlocutorilor participanți la negocieri.

De Ziua Internațională a Traducătorului, vă transmitem felicitările noastre, *congratulations, saludos, salutations, Grüße, complimenti, শুভাকাঙ্ক্ষা, 祝贺 та поздравлення!*

Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR

HARAM LA CACICA

Era o zi de vară frumoasă, cu soare strălucitor, cer senin, numai bună de o plimbare până la poalele Obcinei Mari, care face parte din Munții Bucovinei. Dar era și 15 august (2020), zi de mare sărbătoare pentru creștinii ortodocși și catolici – Adormirea Maicii Domnului nostru Iisus Hristos, Preacurata și Preanevinovata Fecioara Maria.

Localitatea Cacica, din județul Suceava este renumită în lume pentru Salina care îi poartă numele, aceasta fiind una dintre cele mai moderne din lume, și, după cum apare comsemnat în documentele vremii, având, în anul 1886, o producție ridicată de sare bulgări și sare evaporată. În prezent, mina de sare de la Cacica reprezintă doar un obiectiv turistic, fiind deschisă publicului încă de pe la jumătatea secolului al XIX-lea, pe un traseu scurt, păstrat până în prezent. Aerosolii salini cu efecte terapeutice, temperatura constantă, puritatea și frumusețea locului recomandă salina pentru relaxare și agrement, în orice anotimp al anului. Prin galeriile săpate manual în masivul de sare, se poate ajunge la adâncimea de 44 m, în Grota Piticilor, în sala de sport și în sala de bal, toate realizate manual, fără utilaje, la intrare, vizitatorii fiind întâmpinați de o bisericuță.

Grupul vocal ucrainean „Vocile Negostinei” și Corul bisericesc din satul Gropeni au primit, din partea părintelui Nicolae Nicolaișen, invitația de a participa tocmai la Hramul bisericii greco-catolice din Cacica, care are loc la 15 august, de sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului. Părintele paroh Nicolae Nicolaișen este originar din satul Gropeni, comuna Bălcăuți, județul Suceava, unde se află două biserici, una – ortodoxă, iar cealaltă – greco-catolică sau ucraineană, după cum îi spunem noi cei din partea locului. Gropeniul este un sat mic, dar cu oameni gospodari mari, care, mai ales după evenimentele din 1989, au schimbat radical înfățișarea localității. La biserică ucraineană din Gropeni, funcționează un cor bine pus la punct, condus de domnul Radu Nicolaișen, fratele părintelui de la Cacica, amândoi oameni cu multă frică de Dumnezeu.

UUR – filiala Suceava, prin domnul președinte Ilie Sauciuc, ne-a pus la dispoziție un autocar pentru a ne deplasa la Cacica, motiv pentru care noi îi mulțumim și pe această cale pentru bunăvoința de care dă mereu dovadă.

La Hramul bisericii ucrainene din Cacica, s-au săvârșit două Sfinte Liturghii, una de dimineață, în limba română, condusă de către părintele invitat Vasile Stoica, care slujește la parohia Sadova, lângă Brodina Sucevei, iar cealaltă, în limba ucraineană, săvârșită de către părintele Nicolae Nicolaișen și invitatul său, părintele Ilie Verenciuc de la parohiile mici din Câmpulung Moldovenesc și Moldovița. Toți cei trei preoți

sunt ucraineni, ei reușind, prin săvârșirea Slujbei bisericești doar în limba noastră maternă, ucraineană, să ne bucure inimile, iar prezența noastră la o astfel de procesiune s-a transformat într-un balsam al sufletelor noastre. Corul ucrainean al bisericii din Cacica merită toată lauda și admirația noastră, căci, prin răspunsurile date în timpul Sfintei Liturghii, a fost peste așteptările celor prezenți. În Cacica, sunt mai multe biserici, dar, de data aceasta, eu mă refer numai la cea ucraineană greco-catolică, fiind, de fiecare dată, foarte primitoare, cu creștini care-și iubesc limba maternă, ei asistând cu plăcere la slujba care s-a desfășurat în aer liber, dar cu măștile de protecție împotriva coronavirusului pe față.

După Sfânta Liturghie, s-a desfășurat și „Festivalul cântecului religios”, ediția a VII-a. Dacă în ceilalți ani, au fost prezente, la festival, mai multe grupuri vocale, anul acesta, din cauza perioadei nefaste prin care trecem, epidemia cu virusul Covid-19, au venit doar trei. Cele trei grupuri: „Vocile Negostinei”, grupul din Gropeni și grupul gazdă din Cacica au interpretat, în limba ucraineană, cântece religioase, dedicate, cu precădere, Maicii Domnului, Preacuratei Fecioare Maria, iar, în cuvântul de învățătură, au putut fi auzite expresiile „Împărăteasa Cerurilor” și „Mijlocitoarea dintre noi și bunul Dumnezeu”.

Părintele Nicolae Nicolaișen a mulțumit tuturor pentru participare, iar doamna preoteasă a primit un frumos buchet de flori, oferit de către domnul profesor Eusebie Fraseniu din partea Grupului vocal „Vocile Negostinei”. Cu toții am fost invitați în grădina bisericii, sub niște vișini și o vie bogată în struguri încă necopți, unde ni s-au

împărțit pachete cu o mică gustare, ca de hram. La final, toți cei prezenți au interpretat cântecul ucrainean ospitalier „Zeleneie jyto, zelene”.

Să ne rugăm la bunul Dumnezeu să trecem cu bine peste această perioadă nedorită și să avem mai multă încredere în El.

Felicia GRIGORAȘ

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine în exclusivitate autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com

Redactori:
Ioan Herbil
Ștefania Pietreanu

Tehnoredactare și culegere:
Ștefania Pietreanu

Tiparul executat la
Tipografia
„RCR PRINT”
ISSN 1223-5210